

Kommunstyrelsens verksamhetsberättelse

2021

7

2022KS65

Kommunstyrelsen

Datum
2022-02-15

Diarienummer
2022KS65 042

Kommunstyrelsens verksamhetsberättelse 2021

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner verksamhetsberättelsen för 2021 och delger kommunfullmäktige rapporten.

Sammanfattning av ärendet

Förvaltningen har utarbetat en verksamhetsberättelse för 2021.

Verksamhetsberättelsen innehåller en redovisning av kommungemensamma prioriterade områden, ekonomiska resultat, uppföljning av grunduppdrag, verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning samt uppföljning av särskilt prioriterade politiska mål och inriktningar. Verksamhetsberättelsen utgör ett underlag i budgetarbetet inför kommande år.

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott jämfört med budget om 85,6 mnkr. Exklusive slutredovisningar av exploateringsprojekt är nämndens budgetavvikelse positiv om 1,2 mnkr.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse 15 februari 2022
- Kommunstyrelsens verksamhetsberättelse 2021

Ärendet

Om kommunens styrmodell

Härryda kommuns styrmodell innebär att styrning sker genom vision, förhållningssätt, övergripande inriktningar och ett fåtal särskilt prioriterade mål, samt med ekonomiska ramar. Styrmodellens idé är att styra mer med övergripande inriktningar och mindre med detaljerade mål för alla delar. Styrmodellen infördes från och med 2019 och har inneburit fortsatt uppbyggnad för arbetssätt och processer kring styrmodellen.

En viktig övergripande del i styrmodellen är vision och förhållningssätt. Visionen ”Härryda – här vågar vi!” med ledorden mod, nytänkande och handlingskraft fastställdes 2019 och utgör en gemensam ledstjärna som

pekar ut riktningen för kommunen. Förhållningssätten ska uttrycka vad som behöver känneteckna hur vi är och agerar i vårt arbete, för att gemensamt sträva mot visionen. Förhållningssätten ska vara kulturskapande för kommunen som organisation. Förhållningssätten fastställdes under 2021.

En annan bärande del i styrmodellen är att tydliggöra verksamheternas grunduppdrag och att säkerställa kvaliteten i grunduppdraget. Verksamhetens grunduppdrag avser uppdrag enligt lagstiftning och andra både statliga och kommunala styrdokument. Grunduppdraget ska beskriva varför verksamheten finns, vad den ska göra och för vem. Grunduppdraget är relativt beständigt över tid. Ett systematiskt kvalitetsarbete med tydliga kvalitetsindikatorer är av stor vikt för att kunna följa kvaliteten i grunduppdraget.

Styrmodellen behöver kontinuerligt vidareutvecklas i gemensam dialog mellan politik och förvaltning för att säkerställa att den ger ändamålsenlig och effektiv styrning av kommunens verksamheter.

Processen för planering – mål, inriktningar och budget

Den långsiktiga inriktningen för kommunen uttrycks i den strategiska plan som antas av kommunfullmäktige. Det är politikerna, inom parti, block eller annan gruppering som utarbetar planen. Den strategiska planen beskriver det som politiken vill åstadkomma under mandatperioden. Den strategiska planen kompletteras med ett årligt beslut om budget, mål och inriktningar. Här ges konkretiseringar och det som är särskilt viktigt kommande år pekas ut.

Kommunfullmäktige beslutar i juni varje år om inriktningsdokumentet med budget, inriktningar och särskilt prioriterade mål på kommunövergripande nivå. Fullmäktige fastställer då budgetramar för kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden.

Utifrån kommunfullmäktiges övergripande inriktningsdokument utarbetar kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden budget, mål och inriktningar för sitt respektive verksamhetsområde. Detta beslutas i september. Där pekas de särskilt prioriterade målen för året ut och budgetramar per sektor läggs fast. Förvaltningen får i uppdrag att utifrån detta utarbeta förslag till verksamhetsplan som beskriver så väl verksamhetens grunduppdrag som hur verksamheten ska arbeta med de särskilt prioriterade målen och inriktningarna. Verksamhetsplanerna fastställs av kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden i november och delges därefter till kommunfullmäktige.

Uppföljningsprocessen

Uppföljningen är en del i kommunens styrmodell. Under året görs fem ekonomiska uppföljningar med prognoser inklusive delårsbokslut per den 31 augusti, samt ett årsbokslut.

I samband med delårsbokslut och bokslut görs också verksamhetsberättelse för kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden med fördjupad uppföljning av grunduppdrag, inriktningar och de särskilt prioriterade målen. Detta innebär att kommunstyrelsen respektive välfärdsnämnden får en samlad uppföljning av verksamheterna två gånger per år. Dessutom rapporteras vissa resultat och uppföljningar separat. Kvalitetssäkring av grunduppdragen sker där till kontinuerligt med hjälp av kvalitetsindikatorer och andra nyckeltal som redovisas i respektive nämnd.

Peter Lönn
Kommundirektör

Bo Ekström
Ekonomichef

Verksamhetsberättelse

-2021

Kommunstyrelsen

2022-03-24

Innehållsförteckning

1 Kommunstyrelsen.....	3
1.1 Kommundirektören om 2021.....	3
1.2 Organisation.....	3
1.3 Styrmodell	5
1.4 Mål för god ekonomisk hushållning.....	6
1.5 Effektiv resursanvändning.....	7
1.6 Kommungemensamma områden.....	8
1.7 Personal	16
1.8 Politiska inriktningar och uppdrag.....	18
1.9 Ekonomi.....	18
2 Kommunledning och stödfunktioner	21
2.2 Ekonomi och upphandling	23
2.3 Personal	24
2.4 Utvecklingsfunktion.....	25
3 Sektor för samhällsbyggnad	29
3.2 Mark- och exploateringsverksamhet.....	35
3.3 Miljö- och hälsoskydd.....	38
3.4 Plan och bygglov	40
3.5 Trafik	42
4 Sektor för teknik och förvaltningsstöd.....	45
4.2 Fastighet.....	49
4.3 IT	52
4.4 Måltidsservice	54
4.5 Service	56
4.6 Städservice.....	58
4.7 Säkerhet	59

Bilaga 1 Investeringstabell 2021

Bilaga 2 Exploateringstabell 2021

Bilaga 2 Drifftabell 2021

1 Kommunstyrelsen

1.1 Kommundirektören om 2021

Resultaten och kvaliteten i verksamheterna är fortsatt på en bra eller mycket bra nivå. Det ständiga förbättringsarbetet fortsätter eftersom kommunen siktar på att ligga i topp vid jämförelser.

Året har präglats och påverkats av den pandemi som coronaviruset orsakar. Samtliga verksamheter har på något sätt märkt av de restriktioner och rekommendationer som pandemin fört med sig. Krisledning inom kommunen har varit aktiv under i princip hela året.

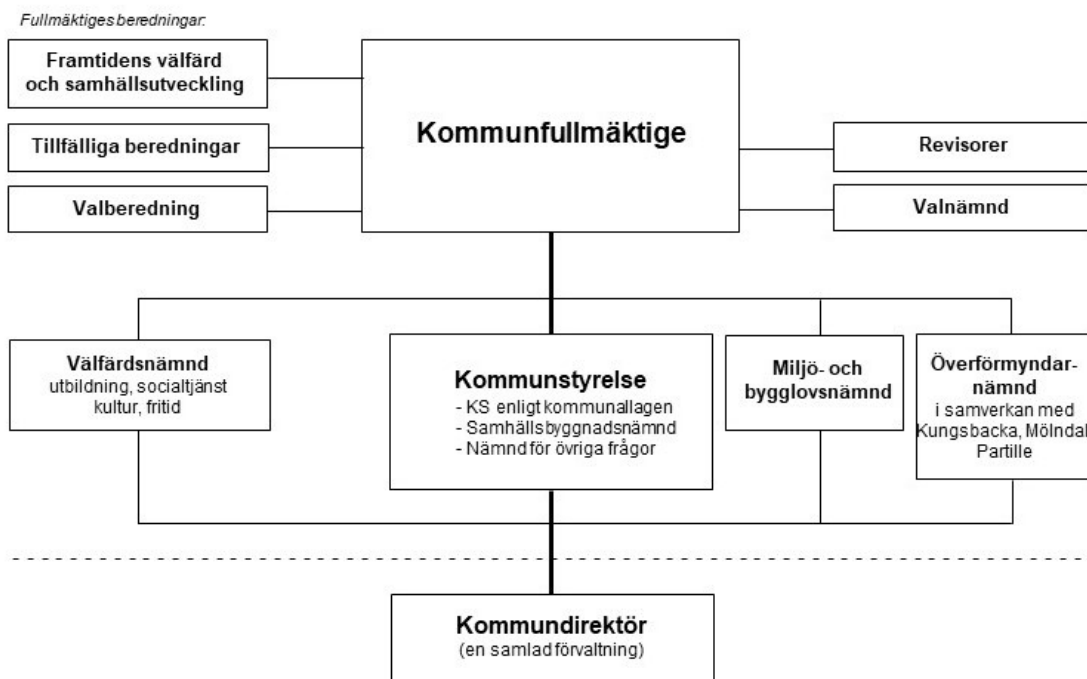
Befolkningsökningen för 2021 är 2 % vilket innebär att kommunen nu har 39 000 invånare. Det innebär att vi gott och väl når målet på minst 1,5 % per år. Inflyttningen i de 400 färdigställda bostäderna bidrar starkt till den utvecklingen. Genom pågående byggnation samt planering av nya områden ser det ut som att nivån på minst 1,5 % kan hållas även de kommande åren.

Kommunens resultat för 2021 uppgår till 261 mnkr. Detta innebär en historiskt hög resultatnivå och förstärker de goda förutsättningarna inför kommande års utmaningar. Viktigt att ha med sig är att en väsentlig del av det redovisade resultatet består av exploateringsintäkter.

Sektorerna Samhällsbyggnad samt Teknik och förvaltningsstöd redovisar ekonomiska underskott för 2021, 1,2 respektive 1,8 mnkr. Dessa underskott består i huvudsak av lägre intäkter inom plan- och bygglovsverksamheten samt godkända avvikelser gällande fastighetsverksamheten.

1.2 Organisation

1.2.1 Politisk organisation

Kommunens politiska organisation och styrmodell fastställdes 2019. Välfärdsnämnden ansvarar för verksamheterna inom utbildning, socialtjänst, kultur och fritid. Kommunstyrelsen ansvarar för

samhällsbyggnadsfrågor och andra kommunövergripande frågor. Kommunen har en förvaltning med kommundirektören som förvaltningschef.

Styrelsens uppgifter

Kommunstyrelsen har under kommunfullmäktige ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och ansvarar för att fullmäktiges uppdrag verkställs och följs upp. Kommunstyrelsen är också nämnd för samhällsbyggnadsfrågor och för frågor som inte ligger under någon annan nämnds ansvarsområde så som näringsliv, fastighet/lokaler, hållbarhetsfrågor, krisledning och arbetsgivarfrågor.

Informationsmått

	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Kommunstyrelsen				
Antal beslutssammanträden, per år	14	12	11	10
Antal ledamöter	13	13	13	13
Antal ersättare	13	13	13	13
Valnämnd				
Antal ledamöter	7	7	7	7
Antal ersättare	3	3	3	3
Miljö- och bygglovsnämnd				
Antal ledamöter	7	7	7	7
Antal ersättare	3	3	3	3
Överförmyndarnämnd				
Antal ledamöter	1	1	3	3
Antal ersättare	1	1	3	1
Revisorer				
Antal ledamöter	7	7	7	7
Antal ersättare	0	0	0	0

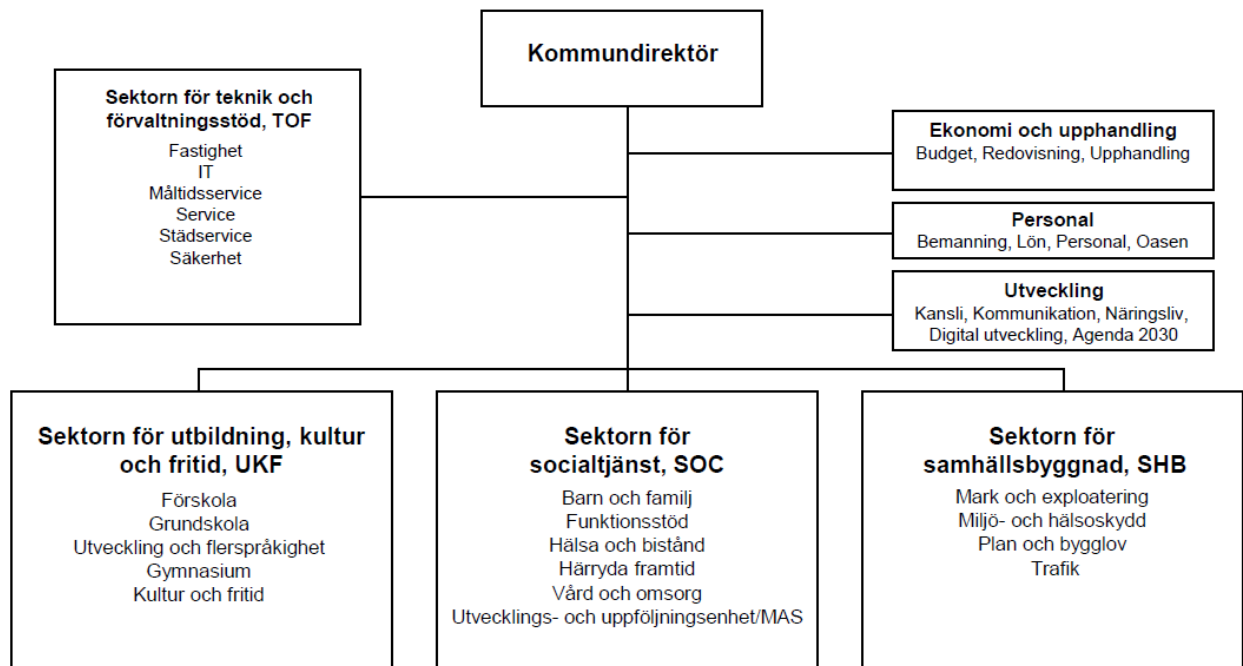
Ekonomi

Politisk verksamhet	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	0	0	0	0
Kostnad	12 645	9 862	-2 783	10 776
Netto	12 645	9 862	-2 783	10 776

Den politiska verksamheten redovisar ett underskott på 2,8 mnkr. Detta förklaras främst av ej budgeterade kostnader för ny beredning, längre möten inom kommunfullmäktige och kommunstyrelsen samt tillkommande kostnader för arbetsgrupper och uppdrag. Miljö- och bygglovsnämnden samt kommunrevisionen redovisar också negativa budgetavvikelser vilket i huvudsak beror på högre arvodeskostnader än budgeterat.

1.2.2 Förvaltningens organisation

Härryda kommun har en förvaltning bestående tre sektorer med fokus på kärnverksamheten utbildning, kultur och fritid, socialtjänst, samhällsbyggnad, en sektor för stöd till kärnverksamheten teknik och förvaltningsstöd samt tre centrala stödfunktioner ekonomi, personal och utveckling. Kommundirektören är förvaltningschef och kommunens högsta tjänsteman. Varje sektor leds av en sektorschef.

1.3 Styrmodell

Styrmodellen innehåller följande delar:

Vision: Härryda – här vågar vi!

I Härryda kommun bygger vi framtiden. Här har människor och företag möjlighet att växa och blomstra. Här lyfter idéer och landar lösningar som håller för kommande generationer.

Våra ledord: mod, nytänkande, handlingskraft

Förhållningssätt

I Härryda kommun har vi ett gemensamt förhållningssätt som uttrycker hur vi vill vara och agera på jobbet, för att gemensamt förflytta kommunen mot visionen. Genom vårt förhållningssätt påverkar vi upplevelsen av Härryda kommun.

"Varje dag gör vi mötet med Härryda kommun enkelt. Vi är engagerade, ser möjligheter och skapar lösningar. Vi är kompetenta, professionella och öppna för olika perspektiv. Vi prövar nya idéer och vill alltid bli bättre. Tillsammans åstadkommer vi mer"

Verksamhetens grunduppdrag

Verksamhetens grunduppdrag avser uppdrag enligt lagstiftning och andra både statliga och kommunala styrdokument. Grunduppdraget ska beskriva varför verksamheten finns, vad den ska göra och för vem. Grunduppdraget är relativt beständigt över tid.

Ekonomiska ramar, prioriterade mål och kvalitet

Politikerna, inom parti, block eller annan gruppering utarbetar en strategisk plan som antas av kommunfullmäktige. Den strategiska planen beskriver det som politiken vill åstadkomma under mandatperioden, både vad gäller kommunens roll som serviceutförare och rollen som demokratiaktör/samhällsutvecklare.

Den årliga budgeten utgår från den strategiska planen och ska ge konkretiseringar, främst med fokus på serviceuppdraget. Budgeten som fastställs av kommunfullmäktige anger ekonomiska ramar och prioriterade mål, inriktningar och uppdrag. Utifrån detta utarbetas nämndspecifika verksamhetsplaner där även kvalitetsindikatorer ingår för att beskriva kvaliteten i grunduppdrag och inriktningar.

1.4 Mål för god ekonomisk hushållning

Målen för god ekonomisk hushållning i Härryda kommun ska medverka till att varje generation tar ansvar för sin konsumtion av kommunal verksamhet och efterlämnar miljömässiga, sociala och ekonomiska förutsättningar som är minst lika goda som vid övertagandet.

1.4.1 Verksamhetsmål

Kommunfullmäktige har fastställt fyra verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. Målen avser bostadsbyggande, förskoleverksamheten, grundskola och gymnasiet samt bostäder för äldre och personer med funktionsnedsättning. Nedan redovisas fastställda verksamhetsmål för styrelsens ansvarsområden med förvaltningens bedömda målluppfyllelse.

Politiskt prioriterade områden	Indikator/mått	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Bostadsbyggandet utformas så att en befolkningsökning på lägst 1,5 % kan mötas med alla bostäder i alla ägande- och upplåtelseformer	Befolkningstillväxt, (%)	2	0,7	0,5	1,1
	Antal färdigställda lägenheter	389	201	103	197
	Andel av större exploateringsområden med alla tre upplåtelseformerna, %.	80	80	80	60
	Antal varianter på lägenhetsstorlekar i nyproducerade områden med flerbostadshus (1–5 rum och kök).	5	5	5	5

Bostadsbyggandet utformas så att en befolkningsökning på lägst 1,5 % kan mötas med alla bostäder i alla ägande- och upplåtelseformer

Målet bedöms vara uppnått för året. Befolkningsstillväxten uppgick till 2 % under 2021, samtidigt som antalet färdigställda lägenheter är 389, vilket är det högsta antal färdigställda lägenheter de senaste fyra åren.

Antal inflyttade per nyproducerad lägenhet har under den senaste tioårsperioden varit 2,3 personer i snitt medan det under 2021 uppgick till 1,6 personer, vilket beror på att det är fler flerfamiljshus med mindre lägenheter som har färdigställts jämfört med tidigare år då det byggts fler småhus.

1.5 Effektiv resursanvändning

Alla verksamheter ska använda resurserna så effektivt som möjligt och ha en budget i balans. För att bedöma om målen uppnås krävs en analys av både total resursåtgång och kostnad per enhet och prestation. Förvaltningen analyserar och jämför kontinuerligt kostnader och resultat med andra kommuner för att ge politiska beslutsunderlag för en eventuell omfördelning mellan verksamheter. Analyser sker både i olika nätverk och som egna projekt.

Analysen ”Effektiv resursanvändning” innehåller mått som ska ge en bild av hur effektivt verksamheten bedrivs, oavsett total resursåtgång och kvalitet. De flesta måtten är hämtade från den kommungemensamma databasen Kolada.

Samtliga mått är indexerade och relaterade till övriga kommuner. Ett genomsnittligt värde är indexerat till 100. Som framgår av måtten i tabellen finns det inget självklart samband mellan kostnadsnivån och hur verksamheten upplevs av medborgarna, eller vilka resultat som kan uppmätas.

1.5.1 Samhällsbyggnad

	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Nettokostnad gator och vägar samt parkering, kr/inv (index)	100,7	95	118,4
Nöjd Medborgar-Index - Gator och vägar (index)	108,1		109,5

Kostnaden för gator och vägar samt parkering ligger i stort sett på rikssnittet, dock lite högre än tidigare år. Fördelningen av kostnaderna hamnar numera på rätt ställe och vi går mot en mer rättvisande och långsiktig nivå. Indexet för nöjda medborgare håller sig stabilt på en något högre nivå än genomsnittet.

1.5.2 Teknik och förvaltningsstöd

	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Kostnad för lokaler i kommunal grundskola, kr/elev (index)	83,5	87,9	87,1
Kostnad för lokaler i kommunal gymnasieskola, kr/elev (index)	47,2	48,4	51,4
Kostnad för måltider i kommunal grundskola, kr/elev (index)	84,6	80,8	79,8
Kostnad för måltider i kommunal gymnasieskola, kr/elev (index)	62,7	83,3	87,5

Inom teknik och förvaltningsstöd visar samtliga mått på lägre kostnader än genomsnittet för rikets kommuner. Detta förklaras bland annat av att kommunens skolor är välfyllda med elever samt att lokalerna är ägda vilket generellt sett innebär en lägre lokalkostnad per kvadratmeter jämfört med inhyrda.

1.6 Kommungemensamma områden

I den av kommunfullmäktige antagna strategiska planen för mandatperioden framgår följande: "För att bidra till en hållbar tillväxtregion vill vi i Härryda ta täten i arbetet med att vara ett föredöme när det gäller skolresultat, näringslivsklimat, samhällsbygge, Agenda 2030 och aktivt bidra till arbetet med Klimat 2030 (Västra Götaland ställer om)."

I detta avsnitt beskrivs övergripande uppföljning av arbetet med näringslivsfrågor och Agenda 2030 samt om övriga områden som lyfts som långsiktiga strategiska utvecklingsområden; service, kommunikation, digitalisering, konkurrensutsättning och arbetsgivarvarumärke.

Enligt reglementet är det kommunstyrelsen som har huvudansvaret för dessa övergripande frågor, men eftersom de också ska genomsyra och prägla verksamheterna inom välfärdsnämndens ansvarsområde, beskrivs de även i välfärdsnämndens verksamhetsberättelse.

1.6.1 Serviceorganisation

Under våren fastställdes förhållningssätt för förvaltningen. Förhållningssätten kompletterar kommunens vision och beskriver hur kommunens medarbetare ska vara och agera för att bidra till att visionen förverkligas. Förhållningssätten inleds med "Varje dag gör vi mötet med Härryda kommun enkelt" vilket signalerar vikten av att kommunen ska uppfattas som en serviceorganisation.

För att följa upp kommunens service över e-post och telefoni genomförs årligen en serviceundersökning. Resultatet för 2021 visar att kommunen får goda resultat gällande bemötande och hur snabbt medarbetare svarar på e-post, medelsvarstiden för att få svar på en enkel fråga över e-post är fyra timmar. Det område som behöver utvecklas är tillgänglighet via telefon, främst för de frågor som inte kan besvaras av kontaktcenter.

Utvecklingen mot att bli en serviceorganisation fortsätter ha digital service i fokus. Den nya plattformen för digitala tjänster och funktionen "Mina sidor" används allt mer och innebär att fler når kommunen och kan hantera sina ärenden när man själv vill. Drygt 1200 ärenden inkommer varje vecka digitalt genom kommunens e-tjänster. Även kommunens chattbot, "Kommun-Kim", innebär ökad möjlighet att få svar på frågor genom självservice, under året har Kommun-Kim svarat på ca 4000 frågor.

Kontaktcenters nya uppdrag tar allt mer konkret form och förändringsprocessen involverar förvaltningen som helhet. Kontaktcenter svarar nu på frågor om i stort sett samtliga verksamhetsområden, hanterar kommunmailen och svarar på frågor som kommer in via Facebook. Utvecklingsarbetet har skett i ett särskilt projekt under året, men har från och med 2022 övergått till att fortsatt ske i ordinarie linjeorganisation.

Kommunstyrelsen och välfärdsnämnden har fastställt principer för servicegarantier och förvaltningen arbetar för att ta fram servicegarantier som ytterligare förbättrar serviceupplevelsen i kontakten med kommunen. Under året har 18 servicegarantier fastställts för socialtjänst, samhällsbyggnad och näringsliv. Utvecklingsarbetet fortgår för att ytterligare förbättra och utveckla servicegarantier som verktyg för att öka serviceupplevelsen.

1.6.2 Näringsliv

Ett dynamiskt näringsliv är en grundförutsättning för ett växande Härryda kommun. Det är genom företagande som nya arbetstillfällen och förutsättningar för att bo, leva och verka i kommunen skapas. Härryda kommun har som mål att vara Sveriges bästa näringslivskommun. 2021 placerade sig Härryda kommun på plats 2 av landets 290 kommuner i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet. Det är en förbättring med fem placeringar jämfört med föregående år och den högsta i Göteborgsregionen.

SKR:s mätning Insikt mäter hur företag som haft kontakt med kommunen i myndighetsutövande ärenden uppfattar kommunen. Resultatet presenteras i form av ett index för olika områden så som

bygg, mark, miljö, livsmedel, servering mm samt ett totalvärde för helheten. Härrydas index totalt ökade från 69 till 71 (skala 1-100) jämfört med föregående år.

Kommunens arbete utgår från det näringslivsstrategiska programmet fastslaget av kommunfullmäktige. Fokusområden för Härryda kommun är att arbeta med kompetensförsörjning, kommunens attraktionskraft, infrastruktur, markfrågan, företagsklimat och innovationskraft. Den antagna näringslivspolicyn tar avstamp i tre principer; företagen prioriteras, företagen är våra kunder och företagen utvecklar Härryda kommun. Alla kommunens verksamheter och medarbetare bidrar till att skapa goda förutsättningar för företagande i kommunen. Arbetet med näringslivsfrågor är prioriterat och en självklar del i ordinarie styrning i linjeorganisationen

Handlingsplanen "Vägen för att bli nr 1 - handlingsplan för att varaktigt bli Sveriges bästa näringslivskommun" är gemensam för hela förvaltningen och innehåller åtgärder för att målet ska uppnås. Fokus på näringslivsfrågorna är förtydligat och förstärkt i förvaltningen och är ett prioriterat område.

Företagslotsen skapar förutsättningar för utveckling av befintliga företag i kommunen med en snabb och tydlig ingång till kommunen för bättre koordinering och samverkan. Året har fortsatt präglats av pandemin, men många företag haft en god utveckling under året och trycket på att etablera företag i kommunen har varit fortsatt stort. Näringslivsenheten ansvarar för initial markförfrågan och under året inkom 85 unika förfrågningar om markköp. Under året såldes tre tomter till ett värde av 24 miljoner kronor.

Aktiviteter har ställts om och anpassats till rådande situation, till exempel så har näringslivskvällen och frukostmöten haft andra former. De förändrade arbetssätten hos både företag och näringslivsenheten har skapat nya möjligheter till dialog och förståelse. Under en vecka i oktober genomfördes "Näringslivsveckan" med 40 företagsbesök, företagarkostar, lunch med Svenskt näringsliv och aktiviteter tillsammans med företagareföreningar i kommunen.

Arbetet med platsutveckling sker i samarbete med fastighetsägare och enskilda näringsidkare som tillsammans skapar förutsättningar för mer trivsamma centrum. Med mer och större vinterbelysning på fler orter skapas förutsättning för mer liv och rörelser i kommunens centrum. Pandemin har slagit olika hårt på företagen i centrum och flera åtgärder har satts in för att hjälpa till. Tillfälligt under 2021 utgick till exempel inga kostnader för serveringstillstånd för restauranger. Vidare har food trucks och ökade möjligheter till uteservering skapades mer liv och rörelse i Mölnlycke och Landvetter centrum. Under året har också arbetet pågått med den fördjupade stadsbyggnadsstudien för Landvetter centrum i syfte att ytterligare befolka och skapa förutsättningar för ett större kommersiellt centrum.

1.6.3 Kommunikation

Kommunikation är ett strategiskt och långsiktigt prioriterat område. Kommunikationspolicyn som fastställdes 2019 sätter ramar och inriktning för arbetet. Viktiga principer i kommunikationen både externt och internt, är transparens, dialog och delaktighet. Kommunens kommunikationsinsatser ska vara planerade och kommunikationsperspektivet beaktas i alla förändringsprocesser och större beslut.

Delar av 2021 fortsatte att präglas av coronapandemin som fortsatt krävde stora kommunikationsinsatser. Många av kommunens verksamheter behövde hjälp med att nå ut med information om anpassningar, inställda aktiviteter och gällande riktlinjer. Kommunikationsenheten har fungerat som stöd och bollplank men även jobbat operativt med produktion av bland annat brev till vårdnadshavare och brukare, nyhetsartiklar på kommunens webb och produktion av anslag och skyltar. Att ta fram övergripande strategier för hur kommunen kommunicerar kring covid-19, både i akuta lägen och mer långsiktigt är del av enhetens uppdrag såväl som omvärldsbevakning, mediefrågor och löpande kontakt med andra myndighetsaktörer. Parallellt med kriskommunikationsarbetet har kommunikatör vid flera tillfällen agerat moderatorer och sändningsproducenter när föreläsningar, utbildningar och samråd för allmänheten blev digitala istället för fysiska som en följd av restriktioner. Generellt har ett stort fokus under året varit att på olika sätt stötta verksamheterna att hitta nya sätt att nå sina målgrupper digitalt.

Ett viktigt steg på vägen mot vassare digital kommunikation och service är en ny webbplats. Under året lades grunden för Härryda kommuns nya webb, ett projekt som fått skjutas fram på grund av pandemin men som nu kunde komma igång. En förstudie som pekar ut inriktningen arbetades fram av kommunikationsenheten i samarbete med extern konsult genom workshops, intervjuer och sammanställning av besöksstatistik. Målsättningen kan sammanfattas till en modern och tillgänglig servicewebb. Digitala tjänster ska få en framträdande roll och tydliga och inbjudande texter ska guida besökaren rätt. En ny webbplats är en viktig pusselbit i kommunens arbete mot att bli en serviceorganisation och arbetet med webben görs i samarbete med flera delar av förvaltningen där kontaktcenter, webbredaktörer och enheten för digital utveckling är viktiga aktörer.

Insatser för att fortsätta utveckla Härryda kommun som en kommunikativ organisation, genomfördes under året. Utbildningen "effektiv kommunikation" hölls för medarbetare i kommunens stödfunktioner, med syftet att stärka den kommunikativa kompetensen hos de som stöttar chefer och politiker. Utbildningens innehåll byggde på den utbildning som alla chefer gick 2019-2020, men anpassades för stödfunktionerna. Ett annat exempel inom området är fortsatt arbete med att ta fram riktlinjer och manualer, bland annat på området film och rörlig bild vilket efterfrågats av verksamheter som själva använder film i kommunikationen med sina målgrupper. På kommunens intranät Ida, finns nu både "tips och trix" samt manualer för text- och syntolkning av film.

Några andra exempel på större kommunikationsinsatser 2021:

- *Massetjärnsdialogen*: När Härryda kommun genomförde den första digitala medborgardialogen någonsin i appen Mitt Härryda blev kommunikation en framgångsfaktor. Texter, bilder och kartor i appen kompletterades med texter och bilder på webb och i sociala medier för att locka Mölnlyckebor att delta. Artiklar och pressmeddelanden gav genomslag i media och andra forum.
- *Nya moderna fastigheter*: Flera större kommunikationsinsatser gjordes i form av både film, artiklar och sociala medier-inlägg kring några av kommunens nya, moderna fastigheter som stod klara under året. Fagerhultskolan i Hindås, Wallenstam arena och hallarna i Mölnlycke för truppergymnastik och trampolin är några exempel på byggnader vars verksamheter och innehåll lyftes i reportage och inlägg med stort genomslag som följd, sett till statistik.
- *Digitaliseringsinsatser inom socialtjänsten*. Under året genomfördes flera kommunikationsinsatser kring de digitala satsningar som gjorts inom sektorns verksamheter, till exempel införandet av digitala lås hos hemtjänstbrukare samt olika testprojekt som trygghetssensorer och mobil röntgen.
- *Kriskommunikation*: Vid sidan av covid-19 inträffade några större händelser under året som också krävde snabba insatser i form av kriskommunikation. Bland annat ett sabotage mot Rävlanda vattenverk med konsekvensen att Hindåsborna fick koka sitt vatten under flera dagar. Ett annat exempel är sommarens anlagda brand på Landvetterskolan. I båda fallen var mediabevakningen intensiv och informationsbehovet stort.
- Kommunikationsinsatserna kring *Sveriges bästa skola* förstärktes; en konkret plan togs fram och under året har både den interna och den externa kommunikationen tagit fart. Målbilden är ökad kännedom, inspiration och information till de många målgrupper som berörs och är intresserade av utvecklingen inom skolan.
- *Nya förhållningssätt*: Under året antogs kommunens nya förhållningssätt. Artiklar, informationsidor, presentationsmaterial och reportage kring goda exempel är några delar i det interna kommunikationspaket som togs fram och där insatser genomfördes i omgångar under året för att implementera och förankra förhållningssätten.

Kommunikationsenheten genomför löpande mätningar kring specifika kommunikationsinsatser, bland annat undersöks antalet "klick" på en viss artikel på webbplatsen, spridning av inlägg på sociala medier samt räckvidd för pressmeddelanden.

2021 genomfördes för första gången en utbyggd serviceundersökning där tillgänglighet på telefon och mail kompletterades med en undersökning kring att hitta viss information på kommunens webbplats

samt hur snabbt det går att få svar på frågor via kommunens Facebook. Gällande webbsidan visar resultatet att det i de flesta fall var lätt eller mycket lätt att hitta information men att letandet "blir mer omfattande i vissa fall". Detta resultat ska analyseras och är ett bra underlag i arbetet med utveckling av ny webbplats.

1.6.4 Agenda 2030

Nuläge i Härryda kommun

Härryda kommun har goda förutsättningar för att ta taten och bidra till en hållbar utveckling i regionen. Kommunens storstadsnära läge och bra förbindelser samt en högutbildad befolkning med hög självförsörjningsgrad ger goda förutsättningar. Härryda kommun har Sveriges näst bästa näringslivsklimat, hög sysselsättning och väletablerade samarbeten med lokala företag.

Kommunens storstadsnära läge och bra förbindelser samt en högutbildad befolkning med hög självförsörjningsgrad ger goda förutsättningar. 2021 hade Härryda kommun Sveriges näst bästa näringslivsklimat, kommunen har dessutom hög sysselsättning och väletablerade samarbeten med lokala företag.

Trots goda förutsättningar finns utmaningar av olika slag bland annat vad gäller den sociala hållbarhetsdimensionen. På flera områden sker en positiv utveckling men det finns skillnader mellan olika grupper av befolkningen. Bland annat skiljer sig valdeltagande, upplevelse av trygghet, inflytande och tillit mellan olika orter i kommunen. Förutsättningarna skiljer sig en del mellan de större tätorterna och landsbygden. Utöver detta syns också skillnader mellan kvinnor och män, flickor och pojkar bland annat vad gäller frågor som rör utbildning, inkomst, möjlighet till inflytande och psykisk hälsa.

På miljö- och klimatområdet finns positiva trender men också utmaningar i Härryda kommun. Utsläppen av växthusgaser minskar men inte tillräckligt fort. Odlingslandskapet som är viktigt för många arter minskar. Andelen av kommunens totala yta som utgörs av skyddad natur är knappt fyra procent. En åttodel av sjöar och vattendrag har god ekologisk status.

Nuläget i Härryda kommun följs utifrån ett antal indikatorer som är framtagna nationellt för att följa måluppfyllelsen av de globala målen inom Agenda 2030. Dessa indikatorer kompletteras med regionala och lokala data för att ge en mer fördjupad bild.

Kommunen placerar sig på sjätte plats totalt i en ranking av kommuners lokala måluppfyllelse av de globala målen, på fjärde plats inom kategorin storstadskommuner. Rankingen bygger på ett antal av nationellt framtagna indikatorerna och är sammanställd av tidningen Dagens Samhälle. Rankingen visar att kommunens strategiska läge nära en storstad och dess socioekonomiska förutsättningar ger goda förutsättningar.

Inom miljö- och klimatområdet görs varje år en ranking av Sveriges samtliga kommuner av tidningen Aktuell hållbarhet. Härryda kommun placerade sig 2019 på plats 31 men tappade till plats 145 under 2020. Enkäten ändras delvis från år till år och under 2020 ökade svarsfrekvensen kraftigt vilket ökade konkurrensen och påverkade kommunens resultat. Rankingresultatet visar på ett antal utvecklingsområden där kommunen kan stärka miljö- och klimatarbetet ytterligare bland annat vad gäller kravställning vid upphandling, att arbetet ska omfatta hela kommunkoncernen och systematisering av klimathänsyn och ekosystemtjänster i planprocessen.

Övergripande process och struktur för arbetet med Agenda 2030

Arbetet med Agenda 2030 är ett långsiktigt prioriterat område. I december 2019 antog kommunfullmäktige Strategisk plan för Agenda 2030. Planen pekar ut fyra insatsområden där särskilt fokus ska läggas; fossilfri kommun, psykisk hälsa, biologisk mångfald och ungas delaktighet.

Arbetet med att ta fram ett hållbarhetsstrategiskt program har fortsatt under året. Programmet ska ha ett långsiktigt tidsperspektiv och vara styrande för hela kommunkoncernen. Fokus i år har framförallt varit att föra samtal med kommunens olika råd, ungdomar, företag och föreningar för att samla in medskick om programmets innehåll.

Gruppen Forum för hållbar utveckling har fortsatt sitt arbete under året. Gruppen utgör en plattform för det samlade hållbarhetsarbetet i förvaltningen samt ett forum för informationsutbyte, samverkan över sektorsgränser och spridning av goda exempel. Under året har gruppen behandlat teman som bland annat ungas delaktighet, näringsliv och civilsamhälle.

Gemensamt miljöarbete

Strukturen för det interna miljöarbetet är integrerat i styrmodellen genom att varje sektor gör årsvisa miljöåtaganden och följer upp dessa i ordinarie uppföljning. Det kompletteras av en checklista för att säkerställa att alla delar inom miljöområdet hanteras. Arbetet utgår ifrån Härryda kommuns miljöpolicy. Arbetet behöver utvecklas ytterligare, bland annat för att tydliggöra vad som förväntas av respektive verksamhet.

Sektorn för teknik och förvaltningsstöd är miljödiplomerade och genomgår en årlig miljörevision, vilket säkerställer ett gott miljöarbete och systematiskt förbättringsarbete i alla kommunens verksamheter. Städservice och Måltidsservice fortsätter arbetet med att fasa ut plastartiklar. Dock har pandemin inneburit att behovet av engångsmaterial har ökat. Under året har Måltidsservice tagit fram en plan för hur dessa ska fasas ut. Mark och anläggning fortsätter arbetet med att minska åtgången av gummigranulat och under året köptes inget nytt in. Förändrade plogningsrutiner och omläggning av underlag är orsaken till minskningen. Samtliga nyanställda inom sektorn genomgår en digital grundläggande miljöutbildning. Sektorn har också fortsatt arbetet kring Giftfri kommun. Under året har flera kemikalier fasats ut eller byts ut mot mer miljövänliga varianter. Andelen miljömärkta kemikalier har ökat med cirka 50 procent och antalet kemikalier på den så kallade PRIO-listan för utfasning har minskat med drygt 60 procent.

Urval av förvaltningens arbete och aktuell data utifrån prioriterade insatsområden inom Agenda 2030:

Psykisk hälsa

Under året reviderades den lokala handlingsplanen för psykisk hälsa och ett förslag till ny lokal handlingsplan för suicidprevention har arbetats fram. Planerna är kommunövergripande och följer motsvarande regionala handlingsplaners struktur med mål och insatser. Kunskaphöjande insatser i form av föreläsningar har arrangerats med psykisk hälsa och suicid som tema. Föreläsningarna har haft olika målgrupper så som vårdnadshavare till yngre barn och tonåringar, gymnasieelever, anhöriga och till kommuninvånare i allmänhet. Eftersom flera av föreläsningarna genomfördes digitalt fick vissa en mycket stor spridning. Närmare 2000 personer deltog. Några föreläsningar fanns också tillgängliga på hemsidan och för elever på Hulebäck att kunna ses i efterhand.

Pandemin har påverkat förutsättningarna för de två verktygen som kommunen arbetar med för att förebygga, upptäcka och åtgärda psykisk ohälsa; MHFA och YAM. Kurser med metoden Mental Health First Aid (MHFA) fick ställas in helt under våren men kunde genomföras vid ett tillfälle under hösten. Även YAM-kurser (Youth Aware of Mental health) ställdes in helt under våren. Under hösten kunde den dock erbjudas på tre av kommunens grundskolor enligt plan.

I samband med att skolor och mötesplatser för unga stängde ned på grund av pandemin under hösten 2020, påbörjades planerna att starta en chatt där unga ges möjlighet att kommunicera anonymt med fältsekreterare kring frågor som är angelägna för dem. Chatten startade i början av sommaren 2021 och samtalen har framförallt rört psykisk hälsa och frågor kring identitet.

Ungas delaktighet

Kommunens arbete för att stärka ungas delaktighet och inflytande har utvecklats under året. Utifrån den grundstruktur som finns för klassråd, elevråd, programråd och Huleråd, har ungdomsrådets arbete utvecklats ytterligare. För att ge möjlighet till fördjupning i vissa frågor har ungdomsrådet bildat arbetsgrupper med teman som exempelvis klimat och psykisk hälsa.

Under hösten 2020 genomfördes undersökningen lokal uppföljning av ungdomspolitiken (LUPP) bland elever i årskurs åtta i grundskolan och årskurs 2 på gymnasiet. Resultatet visar bland annat att andelen i årskurs 8 som vill vara med och påverka i frågor som rör den egna kommunen har ökat sedan tidigare undersökning. Andelen unga med förtroende för vuxna i allmänhet är något högre i

Härryda kommun jämfört med övriga deltagande kommuner i Göteborgsregionen. Resultatet har under året presenterats för samtliga sektorsledningar, för olika verksamheter samt för politiker inom välfärdsnämnden. Syftet är att resultatet ska utgöra ett underlag för prioriteringar och beslut. Ungdomsrådet har ansvarat för en workshop utifrån LUPP-resultatet där ungdomar från grundskola och gymnasium tillsammans med politiker diskuterade teman som exempelvis hälsa och trygghet samt inflytande och förtroende.

Frågor som rör kollektivtrafiken har också varit på ungdomsrådets agenda under året. Ungdomsrådet initierade en enkät till skolelever från årskurs 6 till årkurs 3 på gymnasiet med frågor som rör kollektivtrafiken. Resultatet har ungdomsrådet därefter kommunicerat till Västtrafik. Dialogen med Västtrafik fortsätter under 2022. Ungdomsrådet har under året även varit involverade i arbetet med översiktsplanen.

Arbetet med implementering av barnrättsperspektivet fortsätter. Bland annat har ytterligare kompetens tillkommit, en kommunövergripande arbetsgrupp har bildats och en treårsplan har tagits fram för hur arbetet ska genomföras. Alla sektorsledningar och ett flertal andra arbetsgrupper i kommunen samt förtroendevalda politiker har fått utbildning inom området. En mall för barnkonsekvensanalys har tagits fram och prövats vid ett par tillfällen.

För tredje året i rad genomfördes projektet Tillsammans för Agenda 2030. Åtta klasser från två av kommunens grundskolor deltog i projektet och fick möjlighet att fördjupa sig i de sex medverkande företagens hållbarhetsarbete och föreslå förbättringsinsatser. Elevernas arbete var mycket uppskattat av företagen som deltog.

Ungdomar har också involverats i arbetet med det hållbarhetsstrategiska programmet. Dialoger har förts med ungdomsrådet, FN-gruppen på Hulebäcksgymnasiet och genom ett enkätutskick till elever på Hulebäcksgymnasiet.

Fossilfri kommun 2030

Härryda kommun arbetar för att bli en fossiloberoende kommun till 2030 och bidrar till en fossiloberoende region till 2030 inom ramen för den regionala kraftsamlingen Klimat 2030. Under året togs beslut om en handlingsplan för fossiloberoende förvaltning med syfte att minska utsläppen från kommunens verksamheter. Planen innebär bland annat att behovet av transporter och resor ska minska och fossilt bränsle ska bytas ut. En översyn av möjligheten till elektrifiering av fordonsflottan har genomförts under året.

Förvaltningen har beslutat att införa cirkulära möbelflöden för att minska nyinköp, utsläpp och avfall. En förstudie har gjorts med fokus på att få till en sammanhållen cirkulär möbelhantering. Det innebär bland annat att besluten kring möbler flyttas från enhetscheferna till en central möbelstrateg, att ett arbetslag ordnar den praktiska hanteringen av möbler och att samtliga möbler ses som en gemensam resurs. Under slutet av året anställdes en projektledare för att få igång arbetet.

Som ett led i att stötta näringslivet har samtal med fokus på hållbarhet förts med företagare i Bårhults företagspark. Samtalen har bland annat utmynnat i att kommunen har initierat ett projekt kring industriell symbios för att se över möjligheten att minska utsläppen och avfallet från företagen i området. Projektet väntas starta under 2022.

Inför 2021 antog kommunen 11 olika klimatlöften inom ramen för Klimat 2030, däribland att införa cirkulära möbelflöden, anta en klimatstyrande resepolicy, delta i Cykelfrämjandets kommunvelometer, minska inköpen av fossilbaserade engångsprodukter och att installera solenergi i större utsträckning vid nyprojektering, renovering och takbyten. Under året genomfördes nio av 11 klimatlöften. 2022 kommer Härryda kommun fortsatt vara med i satsningen och har antagit nio klimatlöften varav löftet om att ta fram en laddplan för kommunen är ny för året.

Biologisk mångfald

Under året har pollineringsprojektet i Rävlanda fortgått, med fokus på att förbättra förutsättningarna för vilda pollinatörer genom bland annat röjning och slätter. Kontakt har tagits med markägare i område för att undersöka möjligheten att utöka projektet till fler platser. Kommunen arbetar också med

uppdatering av naturvårdsplanen. Som en del i det arbetet har en kartläggning av generella biotopskydd färdigställts under året.

Under året har en kartläggning av våtmarker genomförts i samverkan med Naturskyddsföreningen. Kartläggningen kommer att fungera som underlag för översiktsplanen och pekar ut 37 våtmarksområden som lämpar sig för restaurering, vilket kan bidra till biologisk mångfald, minskad risk för översvämning nedströms samt fördröjer vattenavrinning vilket ger ökad tillgång till rent grundvatten.

Inventeringar av flodpärlmussla och skyddsvärda träd har genomförts under året. Musslan har upptäckts på flera sträckor i Mölndalsån vilket innebär att större hänsyn behöver tas vid påverkan på ån i exempelvis detaljplaner. Inventeringen av skyddsvärda träd har inneburit ett uppdaterat underlag för handläggning av detaljplaner och enskilda ärenden.

Arbetet med att bekämpa invasiva arter fortgår. Under året har metoder med hetvattenbekämpning testats och under hållbarhetsdagen i Rävlanda fick deltagarna information från kommunekolog och Länsstyrelsen om biologisk mångfald och invasiva arter.

Som en del i stadsbyggnadsstudien för Landvetter centrum har en ekosystemtjänstanalys tagits fram. Analysen undersöker till exempel vilka värden för biologisk mångfald, sociala interaktioner och skydd mot extremväder som behöver skyddas, stärkas, skapas eller kan tas bort i samband med utvecklingen av området.

1.6.5 Digitalisering

En ändamålsenlig digitalisering skapar möjligheter för kommunen att inte bara möta behov från invånare och näringsliv, utan även de utmaningar som kommunen står inför idag, och i framtiden. 2021 har fortsatt präglats av nya arbetssätt kopplat till pandemin där kommunen fortsatt visat en god förmåga till omställning och anpassning utifrån rådande förutsättningar.

2021 är också det sista året med kommunens digitala agenda som varit vägledande i att skapa ökad medvetenhet om digitaliseringens möjligheter med tre vägledande principer som driver förändring; Systematiskt, Delaktighet och Hållbart. En ökad medvetenhet har lett till ett ökat engagemang och en ökad prioritering i att utmana befintliga arbetssätt och strukturer till förmån för "Digitalt först".

Under hösten har ett arbete påbörjats att ta fram en kommungemensam riktning inom digitaliseringen. I detta arbete är en kommungemensam policy för digitaliseringen påbörjad och kommer att behandlas vidare under 2022.

Handlingsplaner för digitalisering har tagits fram för varje sektor samt en förvaltningsövergripande handlingsplan med fokus på grundläggande förutsättningar och stödinsatser. Övergripande har förflyttning skett inom många områden, men graden av införandeprojekt är förhållandevis låg. Ett ökat fokus på stöd i verksamhetsutveckling med konkreta insatser såsom intervjuer, workshops och analyser har skapat förutsättningar för effektiva digitala processer. För att hantera specifika frågeställningar har riktade insatser genomförts för att bl.a. undersöka förutsättningar för digitalisering.

Samverkan är en central del i digitaliseringen då området är komplext och enskilda verksamheter och organisationer behöver hjälpas åt för att driva utveckling. Inom kommunen sker samverkan genom Forum för digital utveckling med representanter för sektorerna. Detta forum har under året gjorts om till ett digitalt forum. Extern samverkan sker inom regionen genom nätverket för digital utveckling på GR. Kommunen har även samverkan med andra kommuner och organisationer där vi aktivt delar med oss det vi gör till andra genom exempelvis Deladigitalt.se.

Under 2021 har kommunen lanserat Mitt Härryda som är kommunens medborgarapp med service direkt i fickan till våra kommuninvånare. Mitt Härryda har laddats ner över 2500 gånger. I appen kan man i dagsläget göra allt från att hitta aktiviteter, göra felanmälan, få information om badtemperatur och även delta och lämna förslag och synpunkter på området runt Massetjärn. Att genomföra denna dialog genom en app på detta sätt är unikt bland kommuner i Sverige.

Kommunens satsning på sensornätverk och sensorer har under året skapat förutsättningar för inhämtning av badsensorer som visas i Mitt Härryda. Under året har kommunens leverantör av infrastrukturen för sensornätverket överlämnat ansvaret till en annan aktör vilket medfört förseningar och utmaningar i utveckling av nya sensorer samt i arbetet med att effektivisera hanteringen av kommunens papperskorgar.

En viktig del i digitaliseringen är att möjliggöra en ökad självständighet för våra invånare och företag. Under året har det varit ett speciellt fokus på service och självbetjäning där fler digitala tjänster skapats samt utökade möjligheter att följa sitt ärende genom "mina sidor". I ett nära samarbete med kontaktcenter har det också möjliggjorts fler sätt att hjälpa fler till att öka graden av självservice, vilket ger ökat utrymme till personlig och nära service när detta behövs. Drygt 1200 ärenden inkommer varje vecka digitalt genom kommunens e-tjänster. En extern utvärdering av våra e-tjänster visade på hög användarvänlighet i både flöde och förståelse. I snitt ansågs över 80 procent av tjänsterna vara "mycket bra".

Under året har kommunens Chatt-bot fortsatt skapat nya sätt att komma i kontakt med kommunen och få hjälp att hitta rätt. Med hjälp av artificiell intelligens har Kommun-Kim under året haft ca 4000 konversationer.

Ett viktigt steg i den digitala transformationen är att effektivisera processer genom digital teknik. Ett sätt att uppnå detta är genom automatisering av administrativa uppgifter genom att låta en robot utföra dessa uppgifter. På så sätt frigörs tid för mer värdeskapande uppgifter och skapar en effektivare administration som kan ske dygnet runt. Ett första projekt inom detta område har startats under året. Det är fakturahantering av måltidsbeställningar som kommer att lämna utrymme för ökat fokus på verksamhetsutveckling och effektivisera fakturahanteringen.

Pandemin har inom många områden inneburit stora utmaningar för kommunens verksamheter. Samtidigt har pandemin också uppmärksammat de möjligheter som digitalisering ger. Vi har under ett flertal år haft verktyg för mer effektiva och flexibla mötesformer men det är genom omställningen i pandemin som kommunen på riktigt har kunnat nyttja tekniken till att ställa om och mötas på nya sätt. Detta har inneburit att en stor del av den kommunala verksamheten inte bara kunnat fungera, utan även skapat förbättringar och lärdomar för en mer effektiv och hållbar arbetsmiljö. Både interna och externa utvärderingar har under året pekat tydligt på att både medarbetare och chefer uppskattat möjligheten till ett mer flexibelt och hållbart arbetssätt, samtidigt som en hög effektivitet har kunnat bibehållas. Det finns samtidigt ett stort värde i att genom det fysiska mötet skapa goda och tillitsfulla relationer som är en förutsättning för innovation och omställning i den digitala transformationen.

1.6.6 Konkurrensutsättning

Vid etablering av ny kommunal verksamhet inom vård, skola och omsorg ska konkurrensutsättning övervägas. Nämnd och styrelse arbetar kontinuerligt med att pröva möjligheter till alternativ drift av verksamhet. I vissa fall kan det bli en typ av konkurrensutsättning av kommunal verksamhet och i andra fall ett sätt att öka valfriheten och mångfalden.

Från och med 2021 finns en enhet för inom socialtjänst för upphandling och avtal. Enheten har i uppdrag att ansvara för avtalsuppföljning gällande sektorns ramavtal, avtal för entreprenader samt avtal inom valfrihetssystemet. Enheten ska bistå vid inrättandet av LOV samt ha det operativa ansvaret för valfrihetssystemet inom sektorn

En anpassning till LOV och av äldreboendeplatser har påbörjats. En viktig prioritering är att förbereda cheferna inom äldreboende vad det innebär att arbeta i en konkurrensutsatt verksamhet och med ett nytt ersättningsystem som kommer att tillämpas från 2022.

1.6.7 Arbetsgivarvarumärke

Under 2021 startade ett viktigt arbete inom ramen för arbetsgivarvarumärket. Det handlar om kompetensförsörjning och marknadsföring av Härryda kommun som arbetsgivare. Det har den senaste tiden blivit allt svårare att rekrytera vikarier till förvaltningens kärnverksamheter. Verksamheterna är

beroende av att det finns en god och stabil tillgång till vikarier. En välbemannad organisation är till exempel en viktig komponent i strävan att Härryda kommun ska ha Sveriges bästa skola. Det har satts ihop en projektgrupp med centrala kompetenser så som personalspecialister, kommunikatörer och bemanningsplanerare som tillsammans ska utarbeta ett årshjul med aktiviteter som ska vara återkommande och stödja kompetensförsörjningsprocessen. Detta arbete är ett komplement till den årliga strategiska kompetensförsörjningsplanen som tas fram i varje sektor och sammanställs av personalfunktionen.

Ett annat arbete som påbörjas inom ramen för arbetsgivarvarumärket är den chefshandledning som personalfunktionens arbetsmiljöspecialister startat under 2021. Det handlar om att stärka cheferna i deras ledarskap genom dialog, coaching och kollegialt lärande.

1.7 Personal

Det personalpolitiska programmet (PPP) beskriver de förhållningssätt som ska genomsyra organisationen. PPP är uppbyggt kring tre grundperspektiv; **medarbetarskap, ledarskap samt kommunikation och samverkan**. Programmet ska vara levande och det är viktigt att alla deltar och engagerar sig i arbetet. Utifrån PPP sker ett löpande utvecklingsarbete inom olika personalpolitiska områden. PPP ska medverka till att Härryda kommun kan uppfylla kommunstyrelsens verksamhetsmål för medarbetare: **Härryda kommun ska vara en bra arbetsgivare**.

Medarbetarskap, kommunikation och samverkan

Personalfunktionen har under 2021 fortsatt att hantera många arbetsrättsliga frågor och information till chefer och medarbetare rörande pandemin.

Medarbetarenkäten genomfördes under 2021 vilket är en bra temperaturmätare på hur organisationen mår och vad medarbetarna tycker om sin arbetsgivare. Medarbetarenkäten genomförs vartannat år vilket innebär att resultatet som visas nedan är från 2021. Resultatet från enkäten är positivt på övergripande förvaltningsnivå och indexet för hållbart medarbetarengagemang har ökat från 79 till 80 vilket också är ett tecken på att organisationen mår bra och har haft en positiv utveckling.

Förvaltningen får generellt sett höga resultat när det gäller ledarskapet. De svarande upplever att cheferna har förtroende för dem och att de får uppskattning för sitt arbete. Medarbetarna skattar även samarbete och arbetsklimat högt, likaså lika rättigheter och möjligheter. De svarande uppger att det finns en förståelse för hur deras arbetsuppgifter är kopplade till sina respektive enheters uppdrag och de upplever att arbetet är meningsfullt.

På frågorna som rör hot, våld, sexuella trakasserier eller trakasserier och kränkningar av annat slag så är uppfattningen att förekomsten av denna typ av utsatthet har minskat sedan den förra mätningen. Däremot är andelen upplevda hot under det senaste året högre inom vissa verksamheter och enhet. Det är svårt att säga om den generella minskningen beror på pandemin eller inte eftersom större delen av förvaltningens medarbetare trots allt har arbetat på sina ordinarie arbetsplatser även under det gångna året.

Hälsofrämjande arbete

Härryda kommun eftersträvar att få så många medarbetare som möjligt att se vikten av att leva ett hälsosamt liv. Genom hälsofrämjande arbete är målet att på sikt medverka till ett totalt bättre hälsoläge bland medarbetarna, vilket på sikt ska leda till minskad sjukfrånvaro.

Friskvårdsarbetet bedrivs i huvudsak genom kommunens hälsoinspiratörer som är ombud i sina respektive arbetsgrupper. Kommunen har idag ca 140 hälsoinspiratörer registrerade och dessa har under året erbjudits två inspirationsträffar. En digital träff med Styrkebyrån och en fysisk träff med professor i hälsopsykologi Magnus Lindwall. Kommunen deltar även i aktivitetstävlingen Motionsutmaningen för att uppmuntra till fysisk aktivitet. Under året har PausPortalen lanserats, vilket är en digital plattform som tillhandahåller lättillgängliga pausgymnastikövningar. Detta är ett sätt att möta utmaningarna med att inspirera till hälsosamma levnadsvanor när det är svårt att träffas.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron för året var 7,9 procent. Det är en minskning motsvarande 0,5 procentenheter jämfört med 2020. Den korta frånvaron, dag 1–14, var 3,7 procent medan den längre frånvaron var 4,2 procent. En knapp tredjedel av sjukfrånvaron utgjordes av deltidsfrånvaro. Till någon del finns då medarbetare i arbete och håller kontakten med arbetsplatsen.

1.7.1 Indikatorer

Indikator/mått	Utfall 2021	Utfall 2019	Utfall 2017
Hållbart medarbetarengagemang, HME			
<i>Härryda kommun</i>	80	79	78
<i>Kommunledning och stödfunktioner</i>	81	82	75
<i>Sektor för samhällsbyggnad</i>	78	79	78
<i>Sektor för teknik och förvaltningsstöd</i>	83	79	79
<i>Sektor för utbildning, kultur och fritid</i>	81	79	79
<i>Sektor för socialtjänst</i>	83	79	76
Mitt arbete är meningsfullt			
<i>Härryda kommun</i>	4,3	4,5	4,5
<i>Kommunledning och stödfunktioner</i>	4,5	4,4	4,4
<i>Sektor för samhällsbyggnad</i>	4,2	4,3	4,5
<i>Sektor för teknik och förvaltningsstöd</i>	4,2	4,3	4,3
<i>Sektor för utbildning, kultur och fritid</i>	4,4	4,5	4,6
<i>Sektor för socialtjänst</i>	4,2	4,4	4,5
Vi har ett bra samarbete i den arbetsgrupp jag tillhör			
<i>Härryda kommun</i>	4,1	4,1	4,1
<i>Kommunledning och stödfunktioner</i>	4,2	4,4	4,2
<i>Sektor för samhällsbyggnad</i>	4,1	4,1	4,4
<i>Sektor för teknik och förvaltningsstöd</i>	4,1	4,1	4
<i>Sektor för utbildning, kultur och fritid</i>	4,1	4,1	4,2
<i>Sektor för socialtjänst</i>	3,9	4	4
Sjukfrånvaro, %			
<i>Härryda kommun</i>	7,9	7,2	7,2
<i>Kommunledning och stödfunktioner</i>	3,2	3,5	2,4
<i>Sektor för samhällsbyggnad</i>	5,1	4,2	7,5
<i>Sektor för teknik och förvaltningsstöd</i>	6,7	6,1	7,1
<i>Sektor för utbildning, kultur och fritid</i>	7,3	6,8	6,2
<i>Sektor för socialtjänst</i>	10,2	8,3	9,4

1.8 Politiska inriktningar och uppdrag

1.8.1 Kommunfullmäktiges mål och inriktningar för 2021

Kostnadsutvecklingen får inte överstiga förändringen av skatteintäkter och statsbidrag

Uppföljning

Nettokostnaderna stiger under 2021 lika mycket som skatter och bidrag för samma år. Under 2021 är exploateringsintäkter och bidrag för sjuklöner höga vilket gör att ökningen av nettokostnaderna jämfört med 2020 dämpas. Med årets resultat nås målet.

1.9 Ekonomi

1.9.1 Driftredovisning

Resultaträkning tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Budget 2021
Taxor och avgifter	28 999	141 442	126 631	27 531
Hyror och arrenden	214 347	222 481	220 212	217 599
Bidrag	11 574	62 058	12 311	4 867
Fsg av verksamhet	262 215	263 676	255 007	242 681
Övriga intäkter	141 748	30 974	117 361	1 686
Summa intäkter	658 883	720 631	731 522	494 364
Lönekostnader m.m.	284 020	282 076	271 769	280 238
Köp av huvudverksamhet	62 245	112 650	112 184	60 887
Lokalkostnader	48 534	63 925	61 114	47 758
Avskrivning och internränta	122 349	157 876	155 286	129 388
Övriga kostnader	279 298	269 496	298 885	199 292
Summa kostnader	796 446	886 023	899 238	717 563
Nettokostnader	137 563	165 392	167 716	223 199
Nettobudget	223 199	232 022	219 820	
Avvikelse	85 636	66 630	52 104	

Drifttabell tkr	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Kommunledning och stödfunktioner	119 555	123 696	4 141	112 917
Samhällsbyggnad	84 880	83 681	-1 199	91 726
Teknik- och förvaltningsstöd	17 586	15 822	-1 764	29 249
Slutredovisning av exploatering	-84 458	0	84 458	-68 500
Nettokostnad	137 563	223 199	85 636	165 392

Nettokostnaden för nämnden uppgår till 137,6 mnkr, vilket avviker positivt med 85,6 mnkr jämfört mot budget. I ovanstående ingår slut- och delredovisningar av exploateringsprojekt för bland annat Bårhults företagspark, Björröd och Hindås skola. Totalt har 84,5 mnkr från exploateringsverksamheten förbättrat resultatet för Kommunstyrelsens verksamheter. Exklusive slutredovisningarna är nämndens budgetavvikelse 1,2 mnkr.

Kommunledningens överskott beror framförallt på tillfälligt vakanta tjänster samt att den planerade satsningen på att skapa en ny hemsida för kommunen är framskjuten i tid.

Samhällsbyggnads avvikelse, exkl exploateringar, är negativ om 1,2 mnkr. Plan och bygglov visar ett större underskott till följd av lägre intäkter än budgeterat för taxor och avgifter. Under året har också en bokföringsteknisk justering gjorts där kostnader flyttats från exploateringsredovisningen till plan och bygglov vilket medfört ökade kostnader om 1 mnkr.

Sektorn för teknik och förvaltningsstöd redovisar ett underskott om 1,8 mnkr. Orsaken är främst att kommunfullmäktige har fattat beslut om att godkänna ett överskridande på 15 mnkr för underhållsåtgärder på fastigheter 2021. Överskridandet blev totalt sett 7,4 mnkr till följd av tidsförskjutningar.

1.9.2 Investeringsredovisning

Investeringstabell tkr	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Kommunledning och stödfunktioner	0	2 957	2 957	21
Samhällsbyggnad	41 833	110 947	69 114	155 179
Teknik- och förvaltningsstöd	173 946	270 316	96 370	220 706
Nettoutgift	215 779	384 220	168 441	375 906

Nämndens utgifter för årets investeringar är drygt 384 mnkr vilket innebär en positiv budgetavvikelse om 168 mnkr där merparten förklaras av tidsförskjutningar. Därför föreslås ca 144 mnkr av överskottet ombudgeteras till 2022. De största överskotten återfinns inom fastighet- och trafikverksamheterna.

1.9.3 Specifiering av nettobudgetens förändring

Specifiering av nettobudgetens förändring, drift

Belopp i tkr	KF 200615 §117 Budget 2021	Löneökn. 2020 helårs- effekt	Nämnds- beslut	Löneökn. 2021	Reviderad budget 2021
Kommunledning och stödfunktionerna	126 262	433	-5 000	2 001	123 696
Samhällsbyggnad	81 452	819	0	1 410	83 681
Teknik- och förvaltningsstöd	11 825	129	0	3 868	15 822
Finansförvaltningen	-2 221 970	-19 928	-4 000	-51 367	-2 297 265
Politisk verksamhet	12 692	0	0	0	12 692
Summa nettokostnader	-1 989 739	-18 547	-9 000	-44 088	-2 061 374

Nettobudgeten har under året har förändrats jämfört med den budget som antogs, per sektor, i KF i juni 2020. Justeringarna beror på lönerrevision för 2020-2021 samt ett beslut om att flytta resurser mellan nämnderna KS§328). För att stärka socialtjänst beslutades att flytta 9 mnkr från kommunstyrelsens reserv till socialtjänst och från kommunledning flyttades 5 mnkr från kommundirektörens utvecklings- och omställningsresurs till KS reserv.

Specifiering av nettobudgetens förändring, investering

Investering per sektor, tkr	KF 200615 §117 Budget 2021	Ombud. från bokslut 2020 enligt KF §66	Budgetomf. konstnärlig utsmyckning	Reviderad budget 2021
Kommunledning och stödfunktionerna	2 000	2 279	-1 322	2 957
Samhällsbyggnad	25 800	84 573	574	110 947
Teknik- och förvaltningsstöd	229 050	40 588	678	270 316
Summa nettoutgifter	256 850	127 440	-70	384 220

Under året har ombudgetering med anledning av 2020 års bokslut höjt investeringsbudgeten med 127 mnkr jämfört med vad som beslutades i KF i juni. Ombudgeteringen beror på förseningar av beslutade projekt. Anslaget för konstnärlig utsmyckning budgeteras av kommunledningen men vid bokslutet kompenseras de sektorer som haft utgifter under året med en budgetjustering som motsvarar utgifternas storlek.

2 Kommunledning och stödfunktioner

2.1.1 Sektorns organisation

Kommunledning består av kommundirektör samt förvaltningens tre stödfunktioner Ekonomi och upphandling, Personal samt Utveckling. Kommundirektören ansvarar för och utövar styrning och ledning av den samlade förvaltningen. Stödfunktionernas uppdrag är att leda, samordna samt stödja inom respektive ansvarsområden. I detta ingår att ansvara för och driva utveckling inom prioriterade områden.

2.1.2 Politiska inriktningar och uppdrag

Kommunfullmäktiges mål och inriktningar för 2021

- All verksamhet ska bedrivas med hög kostnadseffektivitet
- Kommunens processer ska vara effektiva och klara hög service till rätt kostnad

Uppföljning

Befintliga mätningar indikerar att verksamheterna inom stödfunktionerna bedrivs med hög kostnadseffektivitet och chefsenkäten indikerar att processerna är funktionella och att servicen ligger på en hög nivå.

2.1.3 Ekonomi

Driftredovisning

Resultaträkning tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Budget 2021
Taxor och avgifter	119	1	2	0
Hyror och arrenden	399	250	509	1 186
Bidrag	3 468	2 160	3 663	1 315
Fsg av verksamhet	8 684	6 994	2 440	2 540
Övriga intäkter	46	49	266	50
Summa intäkter	12 716	9 454	6 880	5 091
Lönekostnader m.m.	68 367	60 143	53 885	63 760
Köp av huvudverksamhet	28 655	28 562	26 920	28 630
Lokalkostnader	3 240	3 430	3 199	3 438
Avskrivning och internränta	16	51	56	62
Övriga kostnader	31 994	30 184	29 545	32 897
Summa kostnader	132 272	122 370	113 605	128 787
Nettokostnader	119 556	112 916	106 725	123 696
Nettobudget	123 696	117 502	110 432	123 696
Avvikelse	4 140	4 586	3 707	

Drifftabell tkr	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Ledning	39 707	41 940	2 233	38 102
Ekonomi och upphandling	19 985	18 327	-1 658	15 796
Personal	28 968	29 418	450	26 625
Utvecklingsfunktionen	30 896	34 011	3 115	32 393
Nettokostnad	119 556	123 696	4 140	112 916

Kommunledning och stödfunktionerna redovisar en nettokostnad på 119,6 mnkr vilket innebär en positiv budgetavvikelse med 4,1 mnkr. Orsaken är bland annat tillfälligt vakanta tjänster och att den planerade satsningen på att skapa ny hemsida för kommunen är framskjuten i tid.

Överskottet inom ledning med 2,2 mnkr beror främst på återbetalning av pensionsmedel (1,5 mnkr) från Räddningstjänstförbundet i kombination med lägre medlemsavgift än budgeterat. En motsvarande återbetalning kommer att göras år 2022 men med ett lägre belopp. Vidare har kommundirektörens utvecklings- och omställningsresurs inte använts fullt ut.

Ekonomi och upphandling redovisar en negativ budgetavvikelse med 1,7 mnkr. Underskottet är i huvudsak en följd av tillkommande kostnader för projekt såsom uppgradering av ekonomisystemet som bland annat inneburit en uppdaterad kodplan för kommunen samt pågående förändringsprojekt inom inköp och upphandling.

För personalfunktionen redovisas ett överskott med 0,4 mnkr. Det centrala anslaget för kompetensutveckling har inte använts fullt ut och tjänstledigheter har inneburit lägre personalkostnader. Budgeten för facklig verksamhet har dock överskridits.

Utvecklingsfunktionens överskott på 3,1 mnkr förklaras främst av att den planerade satsningen på att skapa ny hemsida för kommunen är framskjuten i tid. Dessutom har personalkostnaderna blivit lägre till följd av tillfälligt vakanta tjänster och sjukfrånvaro.

De totala intäkterna för kommunledning och stödfunktionerna är knappt 35 procent högre än föregående år. Bemanningenheten ger service åt fler verksamheter vilket har inneburit högre intäkter från exempelvis städservice och grundskola. Dessutom har viss personal inom kommunikation under året finansierats av andra verksamheter, t.ex. gymnasiet, genom internfakturering.

Kostnaderna har ökat med åtta procent jämfört med år 2020 vilket också hänger samman med att bemanningenshetens verksamhet har utökats. Vidare har några tjänster inom kommunikation finansierats av andra verksamheter enligt ovan. Vissa tjänster som varit vakanta under delar av föregående år har också tillsatts, vilket inneburit högre personalkostnader.

Investeringsredovisning

Investeringstabell tkr	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Ledning	0	2 878	2 878	0
Utveckling	0	79	79	21
Nettoutgift	0	2 957	2 957	21

För sektorns investeringar redovisas ett överskott på 3,0 mnkr. Lägre utgifter för konstnärlig utsmyckning förklarar i stort sett hela överskottet. Detta beror bland annat på att ett pågående projekt har bromsats och minskat i omfattning samt att ett projekt ännu inte har slutfakturerats. Dessutom fördelades/planerades inte heller hela budgeten för konsten vilket också förklarar en del av överskottet.

Investeringar för konstnärlig utsmyckning bokförs på framför allt samhällsbyggnad och teknik och

förvaltningsstöd där motsvarande budget flyttas från kommunledning vid årets slut. Årets utgifter för konstnärlig utsmyckning uppgår till 1,3 mnkr.

Överskottet på 0,1 mnkr inom utvecklingsfunktionen beror på att det resterande anslaget för e-arkiv inte har använts under året.

2.2 Ekonomi och upphandling

2.2.1 Grunduppdrag och analys

Grunduppdrag

Grunduppdraget är att vara kommunens samlade enhet för ekonomi- och upphandlingsfrågor. I uppdraget ingår att stödja kommunstyrelse/välfärdsnämnd och förvaltningen i ekonomiska frågor och hantera kommunens samtliga kund- och leverantörsfakturor. Funktionen upprättar månadsrapporter, bokslut samt sammanställer kommunens förvaltningsberättelse och budget. Funktionen hanterar alla kommungemensamma ramavtal samt ramavtal som är specifika för sektor för socialtjänst samt utbildning och kultur. Även kommunens försäkringar samordnas av funktionen.

Informationstal

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Antal leverantörsfakturor	64 829	60 140	56 585	52 150
Varav elektroniska	32 002	39 540	42 528	42 135
Antal kundfakturor	108 051	104 051	101 826	57 344
Ekonomiska rapporter till KS/VFN	6	6	6	6

Från och med 2021 ingår inte VA/Avfallsverksamhetens fakturor.

Uppföljning av grunduppdrag

De mätningar som gjorts under slutet av 2021 indikerar på en fortsatt hög legitimitet bland organisationens chefer. Ekonomisystemet har uppgraderats och en mera modern kodplan har implementerats. Det pågående uppdraget med att arbeta med strategiskt inköp fortsätter och kommer förhoppningsvis att leda till en tydligare inköpsorganisation

2.2.2 Ekonomi

Ekonomi och upphandling	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	1 094	582	512	1 088
Kostnad	21 078	18 909	-2 169	16 883
Netto	19 984	18 327	-1 657	15 795

Underskottet på 1,7 mnkr förklaras av tillkommande kostnader för projekt. Exempelvis uppgradering av ekonomisystemet som bland annat inneburit en uppdaterad kodplan för kommunen.

Förändringsprojekt har också fortgått inom områdena inköp och upphandling. Samtidigt har personalkostnaderna blivit lägre vilket framför allt beror på tillfälligt vakanta tjänster. Överskottet på intäktssidan förklaras främst av ej budgeterad försäljning av ekonomi- och upphandlingstjänster till

kommunala bolag inom koncernen.

Kostnaderna är 4,2 mnkr högre än föregående år vilket till viss del är en följd av projekten som beskrivits ovan. Även personalkostnaderna är högre än år 2020 vilket, förutom löneökningar enligt plan, beror på att tjänsterna varit tillsatta i större utsträckning än föregående år.

2.3 Personal

2.3.1 Grunduppdrag och analys

Grunduppdrag

Personalfunktionen är kommunens centrala resurs för personalfrågor. Huvuduppgifterna är att genom ett konsultativt arbetssätt stödja chefer i personalfrågor. Funktionen ska se till att kommunen som arbetsgivare följer lagar, avtal och policies inom området, samt följer upp och kontrollerar bland annat sjukfrånvaron. Funktionen arbetar även med strategiska personalfrågor som ledarutveckling, arbetsgivarvarumärket och kompetensförsörjning. Till arbetsuppgifterna hör även kommuncentrala förhandlingar och samordning av löneöversynen i kommunen. Funktionen ansvarar för all lönehantering, pensionshantering och personalstatistik av olika slag. Funktionen arbetar även med att förebygga ohälsa, genom att arbeta med verksamhetsutveckling och arbetslagsutveckling samt med rehabilitering av medarbetare. Kommunens gemensamma bemanningsenhet är placerad inom personalfunktionen.

Informationstal

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Antal löneutbetalningar per år	54 174	50 805	49 985	49 391
Antal tillsvidareanställda	2 899	2 854	2 848	2 857
Antal visstidsanställda	351	346	328	323

Uppföljning av grunduppdrag

Personalfunktionens arbete under 2021 har främst präglats av frågor och uppgifter rörande pandemin. Funktionen hade under första halvåret uppdrag att tillhandahålla Covid-tester till medarbetare med milda symptom, i syfte att säkra bemanningen. Personalfunktionen har även haft en central roll i att tolka regler och restriktioner samt att sprida information och riktlinjer kopplat till pandemin. Personalfunktionen arbetar även aktivt med förebyggande och hälsofrämjande arbete genom t.ex. samtal och insatser i grupper. Löneenheten har fortsatt arbetet med att utveckla de löneadministrativa processerna exempelvis genom e-tjänster. Kommunens bemanningsenhet har haft ett svårt uppdrag i att säkra bemanningen i förvaltningen då det är svårare än på länge att rekrytera vikarier till verksamheterna. Bemanningenheten utifrån ett strategiskt perspektiv arbetat med bland annat samplanering vilket är ett sätt att optimera bemanning. OSA-enheten har utvecklat arbetet kring chefshandledning och är regelbundet ute i förvaltningens ledningsgrupper för att utveckla gruppernas ledarskap. Personalenheten har fått en utökad samrådande roll gentemot alla chefer i förvaltningen då chefernas kontinuerliga arbete har fått ett tydligare arbetsrättsligt perspektiv.

2.3.2 Ekonomi

Personal	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	8 581	1 958	6 623	6 486
Kostnad	37 549	31 376	-6 173	33 111
Netto	28 968	29 418	450	26 625

Personalfunktionen redovisar en positiv budgetavvikelse med knappt 0,5 mnkr. Det förekommer både positiva och negativa avvikelser inom funktionen. Det centrala anslaget för kompetensutveckling har inte använts fullt ut vilket innebär ett överskott med 1,0 mnkr. Personalkostnaderna för enheterna personal och löner har blivit lägre än budgeterat till följd av tjänstledigheter. Den fackliga verksamheten har överskridit budget med 0,7 mnkr. Underskottet beror främst på högt uttag av facklig tid jämfört med budget, delvis till följd av covid-19 som inneburit fler fackliga möten. Dessutom har ett engångsbelopp på 0,75 mnkr som inte varit budgeterat betalats ut till Härryda kommuns kultur- och idrottsförening enligt KF beslut.

Avvikelserna bedöms i huvudsak vara av engångskaraktär men de fackliga kostnaderna beräknas överstiga budget även år 2022.

De totala kostnaderna är högre jämfört med föregående år vilket bland annat är en följd av att bemanningseenhetens uppdrag har utökats för att serva fler verksamheter samt att det centrala anslaget för kompetensutveckling har använts i högre utsträckning än år 2020.

2.4 Utvecklingsfunktion

2.4.1 Grunduppdrag och analys

Grunduppdrag

Utvecklingsfunktionen innehåller enheterna Kansli, Kommunikation, Näringsliv samt Digital utveckling. Dessutom finns ansvaret för processledning och samordning för kvalitetsarbete och Agenda 2030, inklusive folkhälsa och miljö, inom funktionen.

Kanslienheten ansvarar för stöd och service till den politiska organisationen genom bland annat sekreterarskap för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, nämnder med mera. Enheten ansvarar även för diarium, ärendehantering, centralarkiv, genomförande av allmänna val samt konsultation och utbildning i juridiska frågor till förvaltningen.

Arbetet med att utveckla kommunikation i förvaltningen leds och samordnas av kommunikationsenheten. Enheten ansvarar även för grafisk profil, kommunens hemsida, annonsering, trycksaker, kriskommunikation samt stödjer respektive verksamhet med kommunikationsplanering.

Näringslivsenhetens arbete har fokus på att Härryda ska vara Sveriges bästa näringslivskommun. Företagslotsen arbetar med att i nära dialog med befintliga och nytillkommande företag i kommunen underlätta och förbättra kontakten med kommunen. För att säkerställa en positiv utveckling av kommunens kommersiella centrum arbetar platsutvecklaren tillsammans med fastighetsägare, näringsidkare och övriga förvaltningen. Besöksnäringsutvecklaren arbetar med att utveckla Råda säteri till en modern och levande säterimiljö enligt den av fullmäktige beslutade inriktningen. Den kommunala energi- och klimatrådsgivningen finns tillgänglig för företag, organisationer och privatpersoner, verksamheten bedrivs genom ett samarbetsavtal med Borås Stad och är finansierad av Energimyndigheten.

Enheten för digital utveckling leder och samordnar arbetet med digitalisering. Den digitala agendan med huvudrubriken "digitalt först" anger inriktning och principer som är vägledande för arbetet. Kopplat till den digitala agendan finns en förvaltningsgemensam handlingsplan med konkreta åtgärder.

Förvaltningens gemensamma kvalitetsarbete leds och samordnas via utvecklingsfunktionen. Arbetet med att utveckla kommunen som serviceorganisation samordnas också via utvecklingsfunktionen.

Arbetet med Agenda 2030 leds och samordnas av ett särskilt team med olika kompetenser inom områdena miljö, folkhälsa och hållbar utveckling. Teamets uppgift är att leda genomförandet av den strategiska plan som ligger till grund för arbetet med Agenda 2030. Dessutom ansvarar teamet för det strategiska arbetet med folkhälsa, bland annat samverkan och avtal med hälso- och sjukvården kring folkhälsoinsatser samt för samordning av det interna miljöarbetet i förvaltningen.

Uppföljning av grunduppdrag

Utvecklingsfunktionen har arbetat utifrån grunduppdraget och politiska mål, inriktningar och prioriteringar för respektive område. I kapitlet om kommungemensamma områden redovisas det kommunövergripande arbetet inom Näringsliv, Kommunikation, Digitalisering, Agenda 2030 samt uppdraget om att utveckla kommunen som serviceorganisation. Arbetet med Råda Säteri beskrivs under målet om att skapa politisk styrning av arbetet med Råda Säteri. Redovisningen nedan kompletterar med ytterligare information om utförandet av Utvecklingsfunktionens grunduppdrag.

Kanslienheten har under 2021 haft fokus på stöd och service till förvaltningen och den politiska organisationen. Under året har kansliet bland annat infört en fast teknisk lösning för distansmöten i lokalen Rådasjön, digital justering av ordförandebeslut, nya e-tjänster för inlämnande av motioner, interpellationer och frågor, samt e-tjänst för avsägelse av politiska uppdrag. Kansliet har även arbetat med införskaffande av ett webbdarium, nya kommungemensamma mallar, samt digital hantering av kallelser till välfärdsnämndens myndighetsutskott. Dessa kommer att implementeras under våren. Under året har kansliet också arbetat med en digital utbildning för kommunanställda, "I allmänhetens tjänst", som kommer att färdigställas under våren 2022. Kansliet följer även ny lagstiftning och myndighetsrekommendationer med anledning av pandemin, och har i samverkan med sektorerna tagit fram beslutsunderlag och interna riktlinjer.

För att följa upp stödet från kanslienheten och kommunikationsenheten har förvaltningens chefer tre år i rad i en enkät, fått tycka till om enheternas service, tiden det tar att få hjälp, bemötande och kvaliteten på det som enheterna utför. Åtgärder för att förbättra chefernas upplevelse har genomförts årligen vilket märkes i en förbättring 2020. 2021 var resultatet dock något lägre än på en fortsatt hög nivå inom de flesta frågeområden. Resultatet för bemötande var exempelvis 4,2/5 för kommunikationsenheten och 4,6/5 för kanslienheten. (4,6 respektive 4,7 2020) Lägst resultat får kommunikation på frågan tiden det tar att få hjälp, 3,9/5. Kanslienhetens siffra är 4,3/5. En preliminär analys av resultatet pekar mot att de omställningar som båda enheterna behövt göra under pandemin, tillsammans med att chefernas behov av snabbt stöd kan ha ökat av samma skäl, bidrar till ett något försämrat resultat.

Energi- och klimatrådgivning sker sedan i 2020 genom ett samarbetsavtal med Borås Stad, efter beslut i kommunstyrelsen. Rådgivningen är helt finansierad via Energimyndigheten. Energi- och klimatrådgivaren har haft 95 rådgivningstillfällen till invånare och företag.

2.4.2 Politiska inriktningar och uppdrag

Kommunfullmäktiges mål och inriktningar för 2021

- Kommunstyrelsen ska säkerställa att det finns politisk styrning och uppföljning för att uppnå den av kommunfullmäktige beslutade utvecklingsstrategin för Råda Säteri

Uppföljning

Kommunstyrelsen beslutade i november 2020 att tillsätta en politisk styrgrupp för Råda Säteri. Styrgruppen utgörs av kommunalråden; Per Vorberg, Maria Kornevik Jakobsson och Patrik Linde. Kommunstyrelsen gav vid samma tillfälle även förvaltningen i uppdrag att göra en total genomlysning av helheten kring Råda Säteri.

I september presenterades genomlysningen och en helhetsbild av Råda Säteri för kommunstyrelsen, dels genom en muntlig information vid sammanträde, dels genom besök på plats på Råda Säteri för kommunstyrelsens ledamöter. I september beslutade kommunstyrelsen om investeringsmedel för att renovera mangårdsbyggnaden på Råda Säteri för att möjliggöra restaurangverksamhet.

Den politiska styrgruppen följde arbetet med genomlysningen och följer nu kontinuerligt arbetet med investeringsprojektet i mangårdsbyggnaden liksom övrig utveckling av området. Den av kommunfullmäktige beslutade inriktningen för Råda Säteri är vägledande för arbetet. Styrgruppen har månatliga möten, får information om hur arbetet utvecklas samt ger förvaltningen vägledning i tolkning av den beslutade inriktningen. Frågor av större vikt föreläggs kommunstyrelsen för beslut.

Råda Säteri utvecklas i enlighet med inriktningsdokumentet. I park och trädgård har flera nya mötesplatser skapats för picknick och vila samt nya planteringar för en starkare trädgårdsupplevelse, t ex en stor äng med sommarblommor. En av Råda Säteris hyresgäster, Blomsterbacken, har också bidragit med blomsterprakt genom med snittblommor och grönsaker till självplock och försäljning. Flera utställningar har varit tillgängliga kostnadsfritt för besökare, bland annat "Form Follows Fiction" som var ett regionalt samarbete och "Ett himla väsen" som är en återkommande utställning i samarbete med Ekdalaskolan. Det har varit barnteaterföreställningar med Hindås Teater, franska musikaftnar på Crêpe et Ciel och "Spökafton" för barn i parken, alla evenen drevs av lokala aktörer och blev mycket uppskattade och välbesökta. Det har också varit simskola, yogaklasser, växtvandringar och veteranbilsträffar. Samtliga fastigheter på Råda Säteri har varit uthyrda förutom mangårdsbyggnaden och det har varit en blandning av kontrakterade hyresgäster och pop-up verksamhet som haft butiker, galleri, workshops eller matupplevelser att erbjuda. Det finns alltid möjlighet till fika och varm lunch 364 dagar om året. Arbetsmarknadsenheten har ett arbetslag med handledare som utför fastighets- och trädgårdsskötsel, under sommaren fanns också 15 feriearbetare som en förstärkning till arbetslaget. Informativa skyltar har satts upp, flera offentliga toaletter är på plats och en process har påbörjats med att utöka möjligheterna till parkering. Året avslutades med Råda Säteri i juletid.

Kommunstyrelsens mål och inriktningar 2021

- Inom kommunikationsenhetens ram införa nämndkommunikation

Uppföljning

Förvaltningen har arbetat med uppdraget om att utveckla nämndkommunikation under året. Syftet med nämndkommunikation är att göra beslut och processer tydliga, tillgängliga och begripliga. Uppdraget om nämndkommunikation innebär ambitionsökning och tydliggörande. Arbetet involverar så väl kommunikationsenheten och kansliet som förvaltningen som helhet. Målgrupp för nämndkommunikationen är invånare, föreningar och företag i Härryda kommun samt de som påverkas av förslag och beslut. Målet är att invånarna ska erbjudas lättbegriplig, saklig information om vilka politiska ärenden som är aktuella och vilka beslut som ska fattas eller har fattats.

En satsning har gjorts under året för att förstärka kommunikationsinsatserna kring politikens beslut och processer i kommunen. Ytterligare åtgärder pågår eller är planerade. Fyra fokusområden har identifierats för fortsatt utveckling;

- Information på kommunens webbplats ska vara lätt att hitta och lätt att förstå
- Beslutsunderlag ska vara överskådliga och lätta att förstå
- Kommunikationen inför och efter politikens sammanträden förstärks
- En studio med modern teknik ger nya möjligheter

Uppdraget redovisades till kommunstyrelsen i november och förklarades då fullgjort.

Kommunstyrelsen beslutade även att arbetet gällande pressträffar och studios användning ska genomföras under en provperiod om sex månader för att sedan utvärderas.

2.4.3 Ekonomi

Utvecklingsfunktionen	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	3 041	2 551	490	1 793
Kostnad	33 937	36 562	2 625	34 186
Netto	30 896	34 011	3 115	32 393

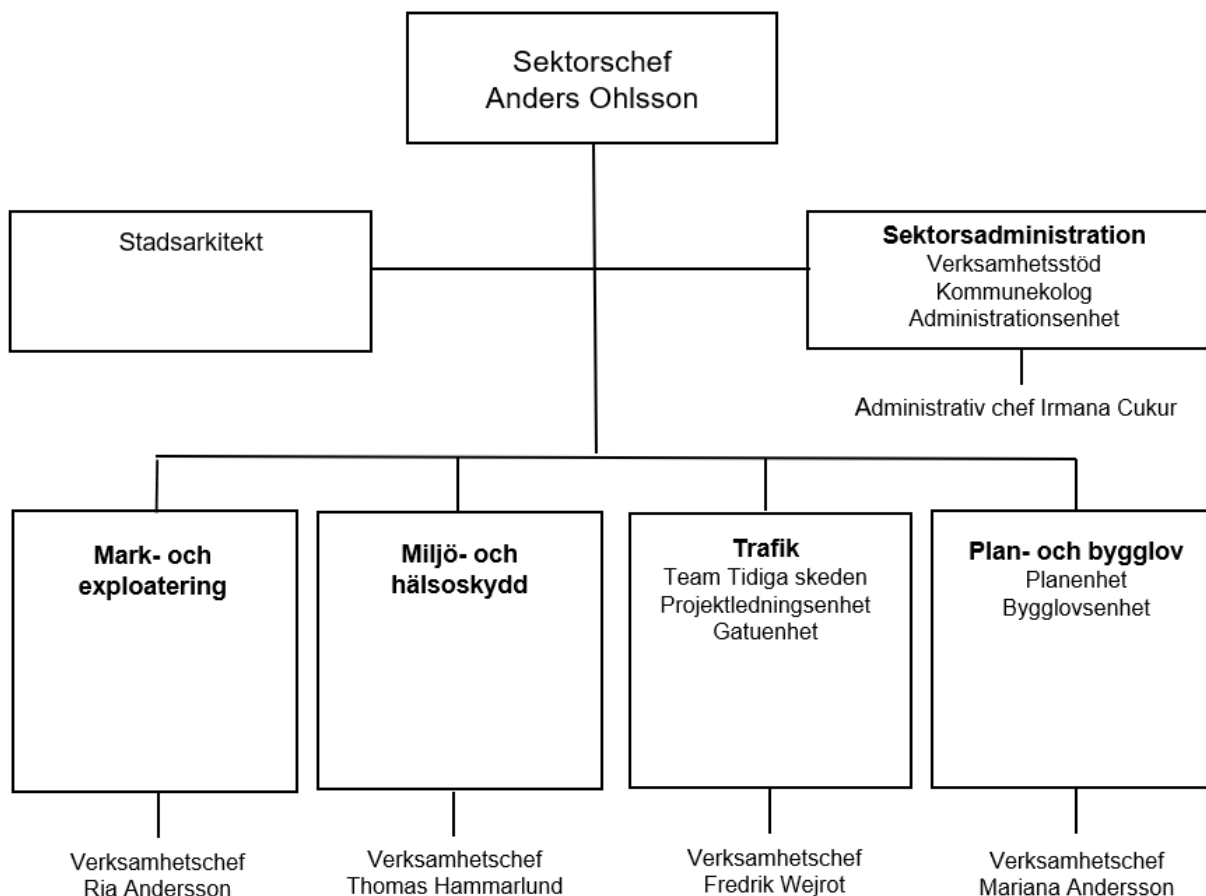
Överskottet på 3,1 mnkr förklaras främst av att den planerade satsningen på att skapa ny hemsida för kommunen är framskjuten i tid. 2022 års budget är anpassad till detta. Dessutom redovisas lägre kostnader inom Agenda 2030 vilket bland annat beror på en vakant tjänst under årets första åtta månader. Även sjukfrånvaro och vakanta tjänster i övrigt förklarar delar av överskottet.

Intäkterna är 1,2 mnkr högre än föregående år vilket beror på att några tjänster inom kommunikation har finansierats av andra verksamheter genom internfakturerings, exempelvis av gymnasiet. Kostnaderna är däremot något lägre än förra året eftersom en större kostnad för digitalisering ("digitala klivet") belastar år 2020.

3 Sektor för samhällsbyggnad

3.1.1 Sektorns organisation

3.1.2 Sektorchefen om 2021

För att uppnå en befolkningstillväxt på lägst 1,5 % behövs ca 300 bostäder i antagna detaljplaner varje år. I de, under året lagakraftvunna detaljplanerna, finns cirka 1 400 bostäder, vilket motsvarar ungefär 4-5 årsproduktioner av detaljplanelagda bostäder. Befolkningstillväxten under 2021 uppgår till 2 % vilket innebär en markant ökning jämfört med tidigare år och att kommunen överträffar målet om lägst 1,5 % befolkningsökning. Sektorn gör bedömningen att målet kommer uppfyllas även på längre sikt i och med den mängd bostäder som finns i antagna och kommande detaljplaner. Dessutom kommer ett betydande tillskott av bostäder i Mölnlycke där bostadsprojekt på Idrottsgatan och Mölnlycke Fabriker färdigställs de närmaste åren. Under året har förutom bostäder antagits detaljplaner med 242 000 kvadratmeter verksamhetsmark i Mölnlyckemotet, Airport city 4, samt två förskolor.

De första exploatörsdrivna detaljplanerna, Wendelstrand, Säteriet och Björrod, har vunnit laga kraft under året och arbete pågår för att omhänderta genomförandeskedet och utbyggnad av allmän plats. Under året har kommunstyrelsen även beslutat om start av nya exploatörsdrivna detaljplaner, bland annat för etapp 1 inom Landvetter Södra.

Framtagandet av ny kommunövergripande översiktsplan har under 2021 inneburit dialoger med kommunens politiker för att förbereda samråd med utgångspunkt i en långsiktig strategisk utvecklingsinriktning som antogs 2020. Under året har kommunstyrelsen inrättat ett utskott som ska styra det fortsatta arbetet med mer detaljerade markanvändningsfrågor inför samråd 2022. Ett

antagande förväntas i inledningen av nästa mandatperiod.

Kommunstyrelsen beslutade under hösten att den fördjupande översiktsplanen för Landvetter Södra ska avslutas efter samrådet och processen omhändertas dels inom pågående ÖP-arbete och dels i exploatörsdriven detaljplan för Landvetter Södra etapp 1. Samarbetet med kommunens utvecklingsbolag och det upprättade byggherrekonsortiet är i ett intensivt skede, bland annat för att finna gemensamma lösningar på svåra planeringsfrågor såsom artskydd och trafikförsörjning men även för att förbereda för första etappens detaljplan.

Det nya bolaget, Härryda Vatten och Avfall AB, som tagit över vatten- och avfallsverksamheten, startade sin verksamhet vid årsskiftet. Sektorn har arbetat med att säkra de gemensamma arbetsprocesser som delvis överlämnats till bolaget och hitta lämpliga samarbetsformer. Bland annat vid gemensamma investeringsprojekt och underhåll av anläggningar på allmän plats. Trafikverksamheten har under året arbetat med att utveckla samverkansformerna med Härryda Energi AB som tog över kommunens belysningsanläggningar vid årsskiftet.

Sektorn har utarbetat en projektmodell som stöd för att effektivare arbeta med projektportföljen. Under 2021 har projektmodellen implementerats och används vid starten av nya projekt. Arbete med att bl.a. utveckla projektmodellen och tidrapportering pågår ständigt. En ny projektkonom har börjat under våren, vilket möjliggör att uppföljning av projektet och projektkonomin kan ske på ett strukturerat sätt för att säkra att projekten och dess kostnader är kostnadseffektiva. En utvärdering har inletts för att under 2022 ge underlag för hur modellen kan utvecklas, förenklas och förtydligas.

Sektorn för samhällsbyggnad har inte drabbats lika hårt av den pågående pandemin som andra sektorer i kommunen, men har fått tänka om och ändra i flera arbetsprocesser. Till exempel har miljö- och hälsoskydd med anledning av pandemin fått utökade arbetsuppgifter med tillsyn av trängsel men samtidigt har annan tillsyn inte gått att genomföra, övergången till digitalt arbete har gått snabbare än det annars kanske hade gjort. Den största osäkerheten ligger dock kring hur pandemin kommer att påverka sektorns processer på lång sikt, när det kommer till exempelvis resandet med färdtjänst och bostadsbyggandet.

3.1.3 Sammanfattning av verksamheternas uppföljning av grunduppdrag

Verksamheten mark och exploatering har under året arbetat med 16 exploateringsprojekt för bostäder och åtta exploateringsprojekt för verksamheter. Arbetet innefattar markförsäljning, markförvaltning, utbyggnad av infrastruktur, detaljplaneläggning och ekonomisk uppföljning. Under året har 389 lägenheter, varav 337 i flerbostadshus och 52 i småhus färdigställts, vilket har möjliggjort en befolkningsökning på drygt 2 %. Ytterligare 218 lägenheter i flerbostadshus och 56 i småhus har byggstartat under året. Verksamhetsmark om ca 17 400 kvm i Björred och 7 200 kvm i Bårhult har sålts under året. Verksamheten har under 2021 fått 427 beställningar av nybyggnadskartor, vilket är en ökning med drygt 30 % jämfört med tidigare år.

Inom miljö- och hälsoskyddsverksamheten har miljötillsynen och livsmedelskontrollen fortsatt att påverkas av de konsekvenser som hänger samman med covid-19 där tillsyn inte kunnat genomföras då flera verksamheter inte har en pågående verksamhet och en del verksamheter där bedömning gjorts att de inte bör besökas på grund av läget. Försök har gjorts med digital tillsyn, men det har inte bedömts ändamålsenligt. Antal avloppsansökningar och anmälan om användning av avfall för anläggningsändamål har ökat. Länsstyrelsen genomförde en revision av livsmedelskontrollen som resulterade i några mindre rekommendationer men överlag var de nöjda med kommunens arbete. Årsresultatet för Insikt presenteras i april 2022. Det preliminära resultatet visar ungefär samma nivå som för 2021.

Inom Planenheten har framtagandet av en ny kommunövergripande översiktsplan grundlagts genom bland annat fortsatt politisk beredning. Under andra kvartalet 2021 togs beslut om att avbryta arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Landvetter Södra och införliva arbetet i andra pågående processer. Detaljplanen för Björred (Alberts ängar), Airport city 4, Säteriet och Wendelstrand har fått

laga kraft. Detaljplanerna innebär strax över 1000 nya bostäder, och tillsammans med den antagna, men överklagade, detaljplanen för Mölnlyckemetotet ca 242 000 kvm verksamhetsmark. Under året startades bland annat detaljplaner för bostäder i Växthusen i Landvetter och Hindås trädgårdsstad samt detaljplan för verksamhetsmark i Mölnlycke företagspark.

Inom bygglovsverksamheten har det inkommit många ansökningar och det har varit hög efterfrågan på service under telefontiderna. Från årets början hanteras alla ärenden som digitala på bygglovsenheten, vilket förstärker möjligheterna till effektiv och rättssäker handläggning.

Trafikverksamheten har under året fortsatt arbeta med parkeringsstrategin tillsammans med ett politiskt utskott för att förankra och arbeta in synpunkter i strategin. Ett belysningsprogram har tagits fram och kommer att redovisas för kommunstyrelsen under början av 2022. Västtrafik har haft svårt att klara sitt uppdrag gällande skolskjutsresor, främst under höstterminen där verksamheten, tillsammans med sektorn för utbildning, kultur och fritid (UKF) haft flertalet möten med Västtrafik och krävt handlingsplaner med åtgärder. Ny projektering pågår för Magasinsvägen med planerad entreprenadstart under våren 2022. Arbetet tillsammans med Härryda Energi (HEAB) kring gatubelysning fortgår enligt plan där diskussioner pågår med HEAB som har tagit fram uppskattade kostnader för året samt en prognos för de kommande åren.

3.1.4 Politiska inriktningar och uppdrag

Inriktningar

Övergripande politiska inriktningar redovisas i den av kommunfullmäktige antagna strategiska planen för perioden 2019-2022. Sektorn ska kontinuerligt pröva möjligheten att verksamhet bedrivs av annan utförare än kommunen.

Sektorn ska arbeta för en ökad bostadsbyggnation och i så hög utsträckning som möjligt använda externa aktörer i arbetet. Målsättningen är att kommunens alla delar ska utvecklas.

Nya detaljplaner och dess kringkostnader ska alltid som utgångspunkt ge överskott till kommunen.

Kommunstyrelsen ska löpande ha uppdaterad information om projektens framskridande för att vara väl insatt när det närmar sig t.ex. samråd, granskning eller antagande av detaljplaner. Löpande redovisning ska ske enligt beslut i samband med startbesked.

Viktigt är även att arbeta med dialoger, gärna digitala, med medborgare i ett tidigt skede.

Uppföljning

Sektorn har under flera år i rad ökat antalet möjliggjorda bostäder via nya arbetsmetoder såsom exploatörsdrivna detaljplaner, en förfinad och förtydligad projektprocess via projektmodell och förhandsbesked. I en majoritet av de pågående planeringsprojekten deltar en eller flera externa exploatörer. I den kommande översiktsplanen läggs fokus på att möjliggöra byggnation i kommunens alla delar.

Vid detaljplanläggning av större områden där markanvändningen avsevärt förändras uppstår vanligtvis både kostnader och intäkter. Den part som erhåller intäkterna vid detaljplanläggningen är också skyldig att finansiera kostnaderna. Vid detaljplanläggning av stora projekt kan det uppstå kostnader som inte är lokaliserade i direkt anslutning till detaljplaneområdet. Sektorn arbetar med att identifiera kostnader som uppstår på lång sikt och se över hur dessa kan fördelas efter nytta.

I startbesked för respektive projekt anges hur och när återkoppling till politiken ska ske om hur projektet fortskrider. Utöver detta har sektorn vid kommunstyrelsesammanträden redogjort för ett urval av projekt som är av särskilt intresse, antingen utifrån projektets status eller utifrån politiskt intresse samt återrapporterat resultat från förra årets startbesked, t.ex. för trafikmiljöåtgärder.

Alla detaljplaner som startas tas upp för beslut till kommunstyrelsen vilket skapar möjlighet till påverkan av vilka detaljplaner som sektorn driver. Vid antagande av framtagna detaljplaner fattas alltid dessa beslut av kommunstyrelsen och även ofta av kommunfullmäktige. När större planeringsprojekt går ut på samråd och granskning, såsom den kommande kommunövergripande översiktsplanen, sker beslut om detta alltid i kommunstyrelsen.

I underlag som följer med som bilaga till tjänsteskrivelsen om startbesked för projekt, finns det uppgift om vid vilka tidpunkter under projektets gång som kommunstyrelsen ska få information om projektets framskridande.

När detaljplaner arbetas fram sker detta med stort fokus på dialog med närboende och påverkade. Sektorn uppmanar markägare och exploatörer att genomföra dialoginsatser både före detaljplanearbeten går igång, under detaljplanearbetet men även under byggskedet. Sektorn har i sin projektmodell utarbetat ett arbetssätt som säkrar att för varje ny detaljplan som startas ställs frågan hur dialog med medborgare och verksamma i ett aktuellt område ska ske. Dialogerna har sedan 2020 främst genomförts digitalt, bland annat genom inspelade informationsfilmer. Under året har sektorn arbetat tillsammans med enheten för digital utveckling för att hitta digitala lösningar och genomfört medborgardialog om Massetjärnsparken via appen Mitt Härryda.

Kommunfullmäktiges mål och inriktningar för 2021

- All verksamhet ska bedrivas med hög kostnadseffektivitet
- Kommunens processer ska vara effektiva och klara hög service till rätt kostnad

Uppföljning

Inom verksamheterna pågår ett ständigt arbete med att på ett kostnadseffektivt sätt förbättra service till företag och medborgare.

Flera verksamheters grunduppdrag består till stor del av myndighetsutövning. Det innebär att verksamheten ofta granskas av externa instanser såsom Länsstyrelsen och domstolar vid avstämningar och överklagan. En positiv bieffekt av att som verksamhet granskas kontinuerligt är att kunskapen kring exempelvis vilka tekniska utredningar som en detaljplan måste ha framme vid ett antagande hålls på en hög nivå. Detsamma gäller bygglovsenheten där domar från exempelvis mark- och miljödomstolen skapar prejudikat kring vilken kvalitetsnivå en bygglovsprövning måste ligga på.

Inom både miljö- och hälsoskydd och plan- och bygglovverksamheten följs handläggningstiden upp. Verksamheterna ser kontinuerligt över hur denna tid kan kortas med översyn av arbetssätt och digitalisering av uppgifter. Genom att övergå till i princip en heldigital hantering av bygglovsprocessen samt att fler ärenden hanteras i den nya e-tjänsteplattformen, har verksamheterna både effektiviserat arbetet internt och förbättrat servicen och kommunikationen gentemot sökanden.

Under 2021 har utveckling av kontaktcenter som en väg in till kommunen lett till att även miljö- och hälsoskydd bli en del av kontaktcenter med mål att kunder/brukare snabbare ska få hjälp och svar på frågor. Sektorn har under perioden arbetat fram servicegarantier inom sektorns verksamhetsområden som kommer att implementeras och förverkligas i början på 2022.

Sektorn har under året fortsatt att se över vilka processer som kan effektiviseras med hjälp av digitalisering samt vilka tjänster som kan göras om till digitala tjänster för att underlätta för kommuninvånare och företag. Personella resurser med kompetens om systemförvaltning och digitalisering har tillsatts för att möjliggöra digitaliseringen. Under hösten har ett arbete uppstartat med att kartlägga vilka åtgärder som sektorn behöver vidta för att kunna anpassa verksamheten till nya lagkrav om digitala detaljplaner.

Arbete med att bl.a. utveckla projektmodellen och tidrapportering pågår ständigt. En ny projektkononom har börjat under våren, vilket möjliggör att uppföljning av projektet och projektkonomin kan ske på ett strukturerat sätt för att säkra att projekten och dess kostnader är kostnadseffektiva. Sektorn har sett över avtalsstrukturen inför uppstart av nya exploatörsdrivna detaljplaner för att säkra att kommunen får kostnadstäckning för sina kostnader och tagit fram nya

mallar för avtalen.

3.1.5 Ekonomi

Driftredovisning

Resultaträkning tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Budget 2021
Taxor och avgifter	28 878	32 332	25 598	27 531
Hyror och arrenden	2 898	2 659	2 450	1 725
Bidrag	1 489	2 231	1 465	0
Fsg av verksamhet	25 777	25 081	27 344	24 325
Övriga intäkter	2 037	1 576	1 350	760
Summa intäkter	61 079	63 879	58 207	54 341
Lönekostnader m.m.	51 618	48 015	47 611	53 414
Köp av huvudverksamhet	33 517	30 617	34 317	32 257
Lokalkostnader	2 163	2 016	1 736	1 385
Avskrivning och internränta	12 940	17 101	15 947	16 650
Övriga kostnader	45 721	45 777	39 001	34 316
Summa kostnader	145 959	143 526	138 612	138 022
Nettokostnader	84 880	79 647	80 405	83 681
Nettobudget	83 681	91 594	87 358	
Avvikelse	-1 199	11 947	6 953	

Drifttabell tkr	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Ledning, adm inkl Kommunekolog	10 528	12 069	1 541	8 726
Mark och exploatering	4 791	5 451	660	4 500
Plan	-1 785	-5 064	-3 279	-6 375
Bygglov	57	1 017	960	358
Trafik	66 185	65 812	-373	67 406
Miljö- och hälsoskydd	5 104	4 396	-708	5 032
Nettokostnad	84 880	83 681	-1 199	79 647

Slutredovisningar för exploatering ingår ej i ovanstående tabell.

Nettokostnaden för sektorn uppgår till 84,9 mnkr. Det är en negativ avvikelse mot budget på totalt 1,2 mnkr. Avvikelsen ser i sin helhet nästan ut som oktoberprognosen vilken visade ett underskott om 1,5 mnkr.

Ledning och administration redovisar en positiv avvikelse på 1,5 mnkr. Den största avvikelsen

beror på att sektorchefens utvecklings- och utredningsmedel inte använts fullt ut för att kunna balansera underskotten i andra delar av sektorns verksamheter. Sektorsadministrationen redovisar lägre personalkostnader än budgeterat på grund av vakanser under året.

Mark- och exploateringsverksamheten redovisar en positiv avvikelse på 0,7 mnkr. Avvikelsen beror främst på överskott inom personalkostnader. Dock har en del av verksamhetens tjänster ersatts av konsulter för att täcka upp vakanser inom verksamheten.

Planenheten redovisar ett underskott på totalt 3,3 mnkr där 1,9 mnkr avser lägre intäkter för taxor och avgifter jämfört med budget och som beror på att det är svårt att veta exakt när en plan får laga kraft. Under året gjordes även en bokföringsteknisk justering där kostnader flyttats från exploateringsredovisningen till driften, vilket genererar ökade kostnader med 1,0 mnkr.

Bygglovsenheten redovisar ett överskott om 1,0 mnkr vilket till stor del beror på att ökat antal ärenden genererat högre intäkter än budgeterat.

Trafik visar en negativ avvikelse på 0,4 mnkr. Verksamhetens resultat påverkas negativt av dyrare vinterväghållning än budgeterat, årets utfall blev 8,0 mnkr jmf med 5,8 mnkr i budget. Vidare har både elpriser och underhåll för belysning resulterat i underskott i jämförelse med budget. Dock har en del av verksamhetens investeringar blivit framskjutna och därav medfört ett överskott om 4,3 mnkr i kapitaltjänstkostnader vilket förbättrar verksamhetens resultat.

Miljö och hälsoskydd redovisar en negativ avvikelse om 0,7 mnkr vilket främst beror på att tillsyn inte kunnat genomföras i samma utsträckning som planerat.

Totalt redovisar exploateringsprojekten ett överskott om ca 84,5 mnkr för 2021. Exploateringsresultatet ingår inte i ovanstående tabell.

Investeringsredovisning

Investeringstabell tkr	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Miljö- och hälsoskydd	0	500	500	0
Trafik	41 533	108 947	67 414	20 335
Mark och exploatering	300	1 000	700	124
Plan och bygglov	0	500	500	0
Nettoutgift	41 833	110 947	69 114	20 459

Utfallet för sektorn är 41,8 mnkr jämfört mot budgeterade 110,9 mnkr. Avvikelsen beror främst på tidsförskjutningar och fördröjningar av projekt till följd av överklagande och vidare utredningar. I jämförelse med oktoberprognosen på 32,0 mnkr, har det tillkommit 13,4 mnkr från investeringar som är kopplade till exploateringsprojekt.

Samordning mellan exploatering och investeringar har fortsatt att utvecklas. Två investeringsprojekt redovisar större negativa avvikelser beroende på att större utgifter än prognostiserats kategoriserats som investering i samband med slutredovisning av exploateringsprojekten.

De största enskilda projekten som pågår är Mölnlycke fabriker och Dagvattenparken. Det är inom ramen för dessa projekt som de största avvikelserna finns i och med tidigare förseningar och förändringar på totalt cirka 45 mnkr.

Prognosen för Musikvägens gång- och cykelväg har även justerats en del under året. Startbesked finns och upphandlingen beräknas bli klar i slutet av året. Detta innebär att det mesta av utgifterna och budgeten kommer att belasta år 2022.

I projektet Gång- och cykelbana Hällingsjö-Rävlanda blir utfallet från kommande markförhandlingar betydelsefulla i hur projektet fortskrider.

Förberedelser för upphandling av nytt ärendehanteringssystem för miljö- och hälsoskyddsverksamheten pågår och upphandling beräknas genomföras under 2022.

3.1.6 Exploateringsredovisning

För varje exploateringsprojekt gör sektorn en bedömning om projektets förutsättningar att genomföras inklusive dess ekonomi. Inga exploateringsprojekt startar om de inte bedöms genomförbara med en godtagbar ekonomi. Löpande inkomster (ex vid tomtförsäljning) och utgifter (ex markarbete) avseende pågående exploateringsprojekt redovisas och bokförs på balansräkningen (tillgång eller skuld). Tidigare har vinst eller förlust för projektet bokförts först efter flera år när projektet bedöms helt färdigt och all mark är såld. För att följa gällande principer för resultatredovisning av intäkter har sektorn påbörjat ett arbete med att delredovisa projekt där mark är såld sedan tidigare men det finns mark kvar att sälja. Principen för detta är att bruttoredovisa försäljningen där kostnaden motsvarande såld mark redovisas vid samma tillfälle.

Totalt redovisar exploateringsprojekten ett överskott om ca 84,5 mnkr för 2021. Två projekt färdigställdes under året, Hindås skola med mark för bostäder och skola och gav ett överskott om 6,2 mnkr samt Björröd exploateringsområde med verksamhetsmark, som gav ett överskott om 24,2 mnkr. Projektet Bårhults företagspark delredovisas, projektet är inte helt färdigställt men försäljning av verksamhetsmark har pågått i flera år och fram till och med 2021 redovisas ett överskott om 50,8 mnkr. Det som återstår i projektet är bland annat en kostnad om ca 1,5 mnkr för flytt av mast samt en intäkt i form av tomtförsäljning om ca 18 mnkr. Utöver dessa projekt redovisas även en tomtförsäljning från området Önneröd vilken ger en intäkt om 3,5 mnkr. Tomten styckades av med förhandsbesked och ligger utanför detaljplan men dikt an ett tidigare exploateringsområde.

Det pågår även exploateringar på privat mark, så kallade exploatörsdrivna detaljplaner, där kommunen löpande redovisar resultatet, dessa fyra projekt har under året genererat ett underskott om 0,3 mnkr. Underskottet föranleds av eftersläpningar i fakturering och har ett egentligt nollresultat, fakturering kommer att ske under 2022. Tre av dessa projekt har pågått i ett par år, Säteriet (Förbo), Bråta (Wendelstrand) och Björröd (Alberts väg). Växthuset är det fjärde exploatörsdrivna projektet som startats och påbörjats under 2021 med beviljat starbesked från detaljplan.

Löpande utgifter för exploateringsprojekten under 2021 uppgår till 83 mnkr, varav aktivering av eget arbete uppgår till 9,8 mnkr. Högst utbyggnadsvolym har under året varit Idrottsgatan och Landvetter centrum. Några exempel på personalintensiva projekt är Landvetter Södra, Skola Djupedalsäng och Mölnlyckemotet.

Under året har verksamhetsmark sålts i Bårhults företagspark och Björröd. Mark för bostäder har sålts på Idrottsgatan, Landvetters Backa, Landvetters centrum och vid Hindås skola. Totala inkomster från markförsäljningar uppgår till 52,6 mnkr.

En specificerad redovisning av exploateringsprojekten visas i bilaga exploatering. Där framgår kommunens inkomster och utgifter samt utgående balans till och med 31 december 2021 samt hur mycket som resultatförts vid årets slut. Utgående balans för hela projektportföljen visar 98,6 mnkr i exploateringstillgångar, totala utgifter överstiger inkomsterna.

3.2 Mark- och exploateringsverksamhet

3.2.1 Grunduppdrag och analys

Grunduppdrag

Mark och exploatering arbetar med uppdrag samt frågor såsom mark, exploatering, kartor, mätning samt geografiskt informationssystem (GIS).

Verksamheten arbetar utifrån kommunens inriktningsmål för mark samt målen för god ekonomisk

hushållning. För att uppnå verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning ser verksamheten till att lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar efterlevs samt att behov och önskemål av detaljplanelagd mark i tillfredsställande mängd finns för verksamheter, bostäder, kommunal service m.m. Mark och exploatering har det övergripande markägaransvaret inom förvaltningen.

Inom mark samt exploatering arbetar verksamheten bland annat med att ta fram olika typer av markupplåtelseavtal, inköp och försäljning av mark samt förvaltning av kommunens skog. Verksamheten medverkar i olika typer av arbeten t.ex. framtagande av nödvändiga avtal och exploateringskalkyler i detaljplaner tillsammans med övriga verksamheter inom sektorn. Verksamheten ansvarar för att detaljplanerna är möjliga att förverkliga och håller hög kvalitet med avseende på ekonomi, juridik och teknik, i enlighet med plan- och bygglagen, fastighetsbildningslagen och expropriationslagen.

Som ett led i den långsiktiga planeringen görs statistikutredningar och uppföljning av kommunens bostadsplanering och byggnation, befolkningsprognoser och utveckling på kort och lång sikt.

Mark och exploatering säkerställer även tillgång på mark för utbyggnad av kommunal infrastruktur. Inom kart-, mät- och GIS-områden ansvarar verksamheten för kommunens grundkarta, att vid byggnation göra utsättningar, lägeskontroller samt producera nybyggnadskartor för fastighetsägare och att ajourhålla och utveckla förvaltningens GIS. Verksamheten medverkar även i sektorns arbete för att uppnå en obruten digital samhällsbyggnadsprocess.

Informationstal

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Antal nybyggnadskartor	285	303	336	427
Antal husutstakningar	97	68	105	142

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
BostäderNöjd Region-Index	56		69	

Resultatet kommer vartannat år.

Uppföljning av grunduppdrag

Mark och exploatering har under året arbetat med 16 exploateringsprojekt för bostäder och åtta exploateringsprojekt för verksamheter. Inom dessa projekt pågår arbete med markförsäljning, markförvaltning, utbyggnad av infrastruktur samt detaljplaneläggning m.m.

Under 2021 har 389 lägenheter, varav 337 i flerbostadshus och 52 i småhus färdigställts, vilket har möjliggjort en befolkningsökning på drygt 2 %. Ytterligare 218 lägenheter i flerbostadshus och 56 i småhus har byggstartat under året.

Under året har kommunen sålt verksamhetsmark om ca 17 400 kvm i Björred och 7 200 kvm i Bårhult.

Verksamheten mark och exploatering har under 2019 implementerat och utvecklat sektorns nya digitala kartdatabas, Geosecma. I samband med det, implementerades även ArcGIS Portal, som blev sedan klar 2020. Det nya systemet innebär en stor förbättring i kvalitetssäkring av informationen och öppnar för nya möjligheter för digitalisering och visualisering av geografisk information. Geosecma uppdateras 1-2 gånger per år för att säkerställa kvaliteten i systemet.

Verksamheten har under 2021 fått 427 beställningar av nybyggnadskartor, vilket är en ökning med drygt 30 % jämfört med tidigare år. Av dessa har 343 producerats och resterande 84 kartor kommer att levereras under 2022. Under 2021 har 253 lägeskontroller samt 142 husutstakningar genomförts.

3.2.2 Politiska inriktningar och uppdrag

Inriktningar

Verksamheten ska aktivt arbeta för att trygga markförsörjningen för både näringsliv och bostadsbyggande. Marköverlåtelse ska ske till marknadspris och olika modeller för att tilldela mark ska prövas.

I möjligaste mån ska arbetsuppgifter och utgifter kopplade till exploatering överföras på externa exploatörer.

Uppföljning

Genom sektorn för samhällsbyggnads implementerade projektmodell har mark och exploatering rollen som projektägare och därmed rollen som beställare vad gäller detaljplaneläggning och utbyggnad av mark för näringsliv och bostadsbyggnation. Genom sektorns ledningsgrupps gemensamma arbete prioriteras årligen projekt som beräknas motsvara efterfrågan från marknaden både vad gäller mark för näringsliv och bostäder. Prioritering och urval sker genom beaktande av politiska uppdrag och beslut, bostadsförsörjningsprogrammet samt inventering av den befintliga markreserven och redan pågående projekt.

Verksamheten arbetar tillsammans med Näringslivsfunktionen med att ta fram en verksamhetsmarksförsörjningsplan.

Genom tidiga dialoger och avtal med privata markägare och exploatörer ska dessa avropa konsulter med kompetens inom samtliga av de yrkesområden inom samhällsbyggnad, som krävs för projektet, av den privata konsultmarknaden. Dialog sker mellan kommunen och markägaren eller exploatören från ansökan om planbesked och löpande genom hela samhällsbyggnadsprocessen. Samtliga kostnader som uppstår med anledning av initierade projekt ska bekostas av varje markägare eller exploatör som erhåller nyttan av åtgärden. Sektorn har arbetat med nya avtalsmallar som ska säkra att kommunen får kostnadstäckning för sina kostnader inför kommande starter av exploatörsdrivna detaljplaner.

3.2.3 Ekonomi

	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	8 788	8 655	133	7 803
Kostnad	13 558	14 106	548	12 629
Netto	4 770	5 451	681	4 826

Slutredovisningar för exploateringsprojekt är ej inräknade. Vilket uppgår till + 84,5 mnkr

Mark- och exploateringsverksamheten redovisar en positivavvikelse på 681 tkr.

Avvikelsen beror främst på överskott inom personalkostnader med anledning av bland annat tjänstledigheter och vakanser. Dock har en del av dessa tjänster ersatts av konsulter för att täcka upp inom verksamheten. Inklusiv slutredovisningar blir det en positivavvikelse om 85,1 mnkr och totalt redovisar exploateringsprojekten ett överskott om ca 84,5 mnkr.

3.3 Miljö- och hälsoskydd

3.3.1 Grunduppdrag och analys

Grunduppdrag

Miljö- och hälsoskydd arbetar på uppdrag av miljö- och bygglovsnämnden och utför tillsyn över verksamheter och aktiviteter som täcks av bland annat miljöbalken och livsmedelslagen, men även lagar såsom tobaks- och strålskyddslagen.

Miljöbalken innehåller regler för att skydda människors hälsa och miljö. Den berör all användning av mark, byggnader eller anläggningar som medför eller kan medföra utsläpp till mark, luft eller vatten som kan utgöra en risk för miljön eller människors hälsa. Miljöbalkens regler gäller alla, såväl företag och offentliga verksamheter som privatpersoner. Syftet med tillsynen är att se till att gällande lagstiftning följs. Livsmedelslagen syftar till att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och för konsumenternas intressen när det gäller livsmedel, inklusive dricksvatten. Det kan gälla att livsmedlen är hygieniskt säkra att äta och att information om innehåll och märkning är korrekt. Miljö- och hälsoskydd genomför livsmedelskontroller för att säkerställa att verksamheterna följer lagen.

Förutom tillsyn och kontroll hanteras olika typer av tillståndsansökningar, anmälningar samt dispenser. Dessa kan röra exempelvis enskilda avlopp, solarier, strandskydd, med mera. Miljö- och hälsoskydd tar varje år fram en behovsutredning och en tillsynsplan. Verksamheten gör alltid en prioritering av aktiviteterna i tillsynsplanen utifrån lagstiftningens krav, den aktuella miljö- och hälsoskyddssituationen i kommunen samt nationella och lokala miljömål.

Miljö- och hälsoskydd är även remissinstans vid exempelvis länsstyrelsens tillståndsprövning. Med kunskap inom miljöområdet deltar verksamheten även i kommunens samhällsplanering. En annan viktig uppgift är att ge råd och upplysningar om miljö- och hälsoskyddsfrågor till invånare och verksamheter.

Informationstal

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Antal livsmedelsanläggningar	256	267	251	251
Antal delegationsbeslut	526	681	719	574
Antal tillstånds- och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter	55	101	70	70
Antal tillstånds- och anmälningspliktiga hälsoverksamheter	87	92	87	87
Antal enskilda avlopp	2 500	2 500	3 500	3 500
Antal tillståndsansökningar och anmälningsärenden	416	482	434	395

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Kundnöjdhet Livsmedel, NKI	80	80	82	80
Kundnöjdhet Miljö, NKI	66	67	62	62

Siffror för 2021 är preliminära. Resultat av Insiktsmätningen presenteras i april 2022.

Uppföljning av grunduppdrag

Miljötillsynen och livsmedelskontrollen påverkas fortfarande mycket av pandemin. Flera verksamheter har ingen pågående verksamhet och det finns flera verksamheter som inte bör besökas på grund av läget. Tillsynen kom dock igång alltmer efter sommaren. Försök har gjorts med digital tillsyn, men den blir inte ändamålsenlig. Det fungerar i de fall då bara något ska följas upp eller stämmas av.

Antalet anmälnings- och ansökningsärenden var många i början av året men avtog mot slutet. Resultatet blev några färre än tidigare år. Det är framför allt avloppsansökningar och anmälan om användning av avfall för anläggningsändamål som ökar.

Länsstyrelsen har gjort revision av livsmedelskontrollen. Den resulterade i några mindre rekommendationer men överlag var de nöjda med kommunens arbete.

Årsresultatet för Insikt presenteras i april 2022. Det preliminära resultatet visar ungefär samma nivå som för 2021. Svarsfrekvensen är dock betydligt lägre.

Rekommendationen att arbeta hemma och att detta varat så länge har påverkat nöjdheten hos medarbetarna. Många åtgärder har vidtagits för att underlätta arbete digitalt och på distans men det finns ett behov av att träffas även fysiskt. Sjukfrånvaron på verksamheten är fortsatt relativt låg.

En nye-tjänstplattform har tagits i bruk. Denna innebär att handläggningen i de ärenden som kommer in via e-tjänsten effektiviseras. Det gäller framför allt den administrativa delen och kommunikationen med sökande.

Processen för handläggning av ansökan om enskilt avlopp har tidigare setts över för att kunna korta tiden från inkommande ansökan till beslut. Målet på 90 dagar för alla ansökningar klaras ännu inte. Av de som fått beslut under 2021, 80 stycken, har 48 stycken fått det inom måltiden. Det är framför allt tre gamla ärenden som påverkar den höga medeltiden på 205 dagar. Det är alltfler ärenden som avgörs inom 90 dagar.

Handläggningstiden för ansökan om värmepumpar har delvis påverkats av corona. Målet är att fatta beslut inom 20 dagar men under 2021 har tiden förlängts, lagstiftningen säger inom sex veckor från komplett ansökan. Av de som fått beslut under 2021, 48 stycken, har 18 stycken fått det inom måltiden och 33 inom sex veckor.

En översyn av de webbsidor verksamheten ansvarar för har skett. Fokus har framför allt varit på att information är aktuell.

En ny delegationsordning har antagits av Miljö- och bygglovsnämnden som är tydligare, vilket gör det lättare att avgöra vad som ska behandlas i nämnden och vad som kan ske på delegation.

3.3.2 Ekonomi

	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	4 493	5 071	-578	4 169
Kostnad	9 597	9 467	-130	9 201
Netto	5 104	4 396	-708	5 032

Miljö och hälsoskydd redovisar en negativ avvikelse om 0,7 mnkr vilket främst beror på att tillsyn inte kunnat genomföras i samma utsträckning som planerat (framför allt beroende på den pågående pandemin) samt tagit en större del av IT-kostnader som inte var budgeterade. Verksamheten har även lagt ner mer tid än planerat på deltagande i plan- och bygglovsarbete, som inte är avgiftsfinansierat.

3.4 Plan och bygglov

3.4.1 Grunduppdrag och analys

Grunduppdrag

Verksamheten plan och bygglov består av en planenhet och en bygglovsenhet. Verksamheten styrs till stora delar av plan- och bygglagen (PBL) och miljöbalken. Lagarna reglerar planläggning av mark och vatten och innehåller bestämmelser kring byggande. Syftet med bestämmelserna är att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden.

Enligt plan- och bygglagen är det kommunens ansvar att planlägga användningen av mark och vatten. Verksamheten tar fram och tillhandahåller de underlag för beslut som behövs för att möjliggöra en önskad samhällsutveckling i kommunen.

Planenheten ansvarar för att upprätta detaljplaner, program och översiktsplaner på uppdrag av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Verksamhetens bygglovsenhet handlägger bygglov, förhandsbesked, marklov, rivningslov, startbesked, slutbesked och tekniska samråd. Bygglov ansvarar även för tillsyn och kontroll av att bygglovsbesluten följs. Bygglovsenheten jobbar på uppdrag av miljö- och bygglovsnämnden.

Informationstal

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Antal bygglovsärenden	1 139	1 136	1 335	1 428
Antal bostäder i antagna detaljplaner	160	145	1 400	1 150
Mängd verksamhetsmark i antagna detaljplaner (kvm)	1 000	18 200	2 000	121 500
Antal bostäder i beviljade förhandsbesked	34	65	68	98

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Kundnöjdhet NKI Bygglov	55	68	67	67
Handläggningstid i snitt/år från uppdrag till antagande.		3	3	3

Uppgiften för NKI Bygglov 2021 är preliminär. Slutligt resultat publiceras under våren 2022.

Uppföljning av grunduppdrag

Under 2021 har framtagandet av en ny kommunövergripande översiktsplan grundlagts genom bland annat fortsatt politisk beredning som påbörjades under 2020. Under andra kvartalet 2021 togs beslut om att avbryta arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Landvetter Södra. Detta innebär att den södra delen av det utpekade området ska tas med i översiktsplanarbetet och den norra del fick startbesked för detaljplan etapp 1.

Budgetuppdraget att ta fram ortstudier för var och en av kommunens sju tätorter hanterades under 2020. Dessa studier har under 2021 samråtts med lokala aktörer som har inkommit med information.

Detaljplanen för Björröd (Alberts ängar) har fått laga kraft efter att antagandebeslutet överklagats. Även Airport city 4, Säteriet och Wendelstrand har under 2021 fått laga kraft. Detaljplanerna innebär strax över 1000 nya bostäder, och tillsammans med detaljplanen för Mölnlyckemotet ca 242 000 kvm verksamhetsmark för Härryda kommun, denna är dock överklagad.

Några av de detaljplaner som startades upp under 2021 är bostäder i Landvetter (så kallade Växthuset), ytterligare en etapp av företagsparken (etapp 3) och Hindås trädgårdsstad.

Dialogen med Trafikverket har fortsatt angående hanteringen av pågående planer inom riksintresset för den nya järnvägen i Mölnlycke. I detta område föreslås järnvägen gå i tunnel och det är då möjligt med anpassningar av detaljplaner så att de kan gå vidare i planprocessen utan att invänta slutligt förslag på utbyggnad av järnvägen.

Inom bygglovsverksamheter har det fortsatt inkommit många ansökningar och det har varit en hög efterfrågan på service under telefontiderna. Från årets början hanteras alla ärenden som digitala på bygglovsenheten, vilket förstärker möjligheterna till effektiv och rättssäker handläggning. Det preliminära resultatet för årets Insiktsmätning visar på samma nivå som under förra året.

3.4.2 Politiska inriktningar och uppdrag

Inriktningar

Detaljplaner skall tas fram med olika arbetsmetoder beroende på områdets förutsättningar i form av exempelvis ägarförhållanden.

För att förvaltningen skall få påbörja ett nytt detaljplanearbete skall startbesked ges av kommunstyrelsen. Begäran av startbesked skall innehålla projektplan med resursbehov, totalbudget och tidsram för genomförandet samt tilltänkt projektledare.

Tillgången till infrastruktur är styrande för möjligheten att bygga.

Uppföljning

Sektorn anpassar arbetssättet i respektive detaljplan efter exempelvis ägoförhållanden. Detaljplaner drivs, förenklat, på två olika sätt: exploatörsdriven eller driven av kommunen.

Under 2021 har rutiner och avtal uppdaterats utifrån erfarenheter från de tre exploatörsdrivna pilotprojekten samt efter kommunens projektmodell. Oavsett modell samarbetar kommunen alltid tätt med exploitören genom hela planprocessen. I den exploatörsdrivna modellen förskjuts delar av ansvaret för framtagande av planhandlingar och kostnaderna från kommun till exploitör.

Uppstart av detaljplaner sker enligt sektorns framtagna projektmodell där samtliga detaljplaner som startas ska erhålla uppdrag/startbesked från kommunstyrelsen. I vissa fall beslutas om uppdrag för detaljplan i samband med planbeskedet.

För att säkra ett genomförande av samtliga detaljplaner måste ett framtagande av detaljplan samordnas med möjligheten att få tillgång till infrastruktur. Sektorn har senaste året utvecklat nya arbetssätt som möjliggör genomföranden i områden som tidigare sågs som svårare att säkra ett genomförande i. Detta görs genom att ställa krav på exploitör att bekosta utbyggnad av infrastruktur. En risk med ett sådant upplägg är dock att kommunen har en begränsad rätt att ställa krav på externa parter kring finansiering av exempelvis allmän plats.

3.4.3 Ekonomi

	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	19 740	21 020	-1 280	24 934
Kostnad	18 011	16 973	-1 038	18 917
Netto	-1 729	-4 047	-2 318	-6 017

Plan- och bygglovverksamheten visar ett underskott på totalt 2,3 mnkr.

Bygglovsenheten redovisar ett överskott om 1,0 mnkr, vilket till stor del beror på att taxor och avgifter genererat högre intäkter än budgeterat.

Planenheten redovisar ett underskott på totalt 3,3 mnkr. Underskottet beror bland annat på att intäkter för taxor och avgifter inte fallit ut enligt budget och tidigare prognostisering med en avvikelse om 1,9 mnkr. Detta beror främst på att det är svårt att veta exakt när en plan får laga kraft. Dessutom gjordes en bokföringsteknisk justering av ett projekts kostnader som flyttats från exploateringsredovisningen, vilket genererat 1,0 mnkr i kostnader på driften.

3.5 Trafik

3.5.1 Grunduppdrag och analys

Grunduppdrag

Trafikverksamheten består av Verksamhetsstöd, Projektledningsenheten samt Gatuenheten. Gatuenheten är i sin tur uppdelad i tre delar bestående utav Team myndighet, Team transport och Team drift.

Grunduppdraget för Verksamhetsstöd är att på uppdrag av sektorn för samhällsbyggnad och trafikverksamheten arbeta som process- eller projektledare inom områdena stadsbyggnad/fysisk planering, transportinfrastruktur, mobilitet, upphandling, trafikförslag, trafikprognoser och nätverk. Arbeten inom dessa uppdrag kan innehålla till exempel upprättande av förfrågningsunderlag och genomförande av upphandling, utredningar; analyser, kalkyler, modeller, åtgärdsvalsstudier, samråd och avstämningar, förstudier, presentationer och trafikprognoser.

Projektledningsenhetens grunduppdrag är att genomföra projekt inom nyanläggning och reinvestering av infrastruktur i hela kommunen, som projektledare samt som bevakande projektledare. Enheten har

som grunduppdrag att på uppdrag projektleda hela projekterings- och byggnationsprocessen. Enheten fungerar genom sin specialistkunskap också som en remissinstans för se över byggbarheten och erbjuda sitt stöd under detaljplaneskedet för samtliga verksamheter samt för att ta fram ekonomiska kalkyler och tidsplaner.

Grunduppdraget för Team myndighet är att forma en säker och tillgänglig trafikmiljö samt att utföra den myndighetsutövning som ligger inom trafikverksamhetens ansvarsområde. I myndighetsutövningen fattar Team myndighet beslut alternativt yttrar sig till en annan beslutsfattande myndighet. I teamets grunduppdrag ingår att vara delaktigt i planeringen av nya trafikmiljöer för att säkerställa kvaliteten i den kommande utformningen i exempelvis detaljplaneprocessen och framtagning av projekteringshandlingar.

Grunduppdraget för Team transport är att utföra den myndighetsutövning och planering inom färdtjänst och skolskjuts som ligger inom trafikverksamhetens ansvarsområde. I myndighetsutövningen fattar Team transport beslut alternativt yttrar sig till en annan beslutsfattande myndighet.

Team drifts grunduppdrag är att ansvara för drift- och underhåll av kommunens offentliga ytor. De offentliga ytorna inkluderar kommunens gator, gång- och cykelvägar, parkeringsytor, torg och konstbyggnader samt grönytor så som parker, grannskapsytor, naturmark inom detaljplanelagt område samt Mölndalsån med dess biflöden. Team drift samverkar med de andra teamen inom trafikverksamheten för att det vid nyanläggning ska skapas långsiktigt hållbara och driftvänliga miljöer.

Informationstal

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Genomfarts- och huvudgator, lokalgator, m ²	871 591	877 291	885 137	903 737
Gång- och cykelvägar, m ²	327 512	327 762	331 544	334 894
Antal resor inom den särskilda kollektivtrafiken, st	36 264	37 031	11 237	10 800
Antal skolskjutsresor exklusive resor inom den allmänna kollektivtrafiken, st	89 026	98 719	98 798	104 334
Kostnad för skolskjuts för grund- och sarskola, tkr	11 700	13 908	12 146	11 252

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Medborgarundersökningen - Underhåll och skötsel av gator och bilvägar, andel nöjda (%)	29		35	
Medborgarundersökningen - Underhåll och skötsel av gång- och cykelvägar, andel nöjda (%)	30		35	

Undersökningen görs vartannat år

Uppföljning av grunduppdrag

Inom verksamhetsstöd/tidiga skeden pågår flera uppdrag. För parkeringsstrategin samarbetar verksamheten tillsammans med ett politiskt utskott för att förankra och arbeta in synpunkter i strategin, arbetet löper parallellt med arbetet för ny ÖP som har samma politiska utskott. Ett

belysningsprogram har tagits fram och är i princip färdigställt, programmet redovisas för kommunstyrelsen i början av 2022. Syftet med programmet är att visa hur kommunen tillsammans med Härryda Energi arbetar med belysning.

Västtrafik har under året haft svårt att klara sitt uppdrag för skolskjutsresor, främst under höstterminen. För att säkerställa en fungerande skolskjuts har verksamheten tillsammans med UKF haft flertalet möten med Västtrafik och krävt handlingsplaner med åtgärder. Åtgärderna ser för tillfället enligt Västtrafik ut att ha fått bra effekt. Detta har resulterat i lägre administrativa kostnader för skolskjutsresor. Dock har totalkostnaden för skolresor ökat i och med att Västtrafik drog in buss 616 mellan Hällingsjö och Rävlanda och kommunen var tvungen att köpa till linjen för att möjliggöra skolresor till och från Rävlandaskolan.

Projektledningsenheten arbetar med en rad uppdrag som befinner sig i olika skeden, alltifrån projektering till byggnation. Ny projektering pågår för Magasinsvägen och projektet planerar för entreprenadstart våren 2022.

Arbetet tillsammans med Härryda Energi kring gatubelysning fortgår enligt plan. HEAB har tagit fram sina uppskattade kostnader för året samt en prognos för de kommande åren, diskussioner pågår. Det har inte varit möjligt att få klart ersättningsmodell, därför kommer uppdraget fortsatt för 2022 att ersättas rörligt efter utfört arbete och det nya målet är satt att det ska vara klart den 31 december 2022.

Sammanfattningsvis är bedömningen att trafikverksamheten arbetat med sitt grunduppdrag på ett tillfredsställande sätt med kontinuerlig kontroll av ärenden, entreprenad och intraprenadavtal.

3.5.2 Ekonomi

	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	24 393	17 835	6 558	25 266
Kostnad	90 578	83 647	-6 931	92 672
Netto	66 185	65 812	-373	67 406

Trafikverksamheten redovisar en negativ budgetavvikelse på totalt 0,4 mnkr, dock finns det större avvikelser, både positiva och negativa, inom verksamhetens olika ansvarsområden.

Verksamhetens resultat påverkas negativt av dyrare vinterväghållning. Årets utfall blev 8,0 mnkr jämfört med 5,8 mnkr i budget. Vidare har både elpriser och underhåll för belysning resulterat i underskott, beroende på ökade drift och underhållskostnader samt höjda elpriser.

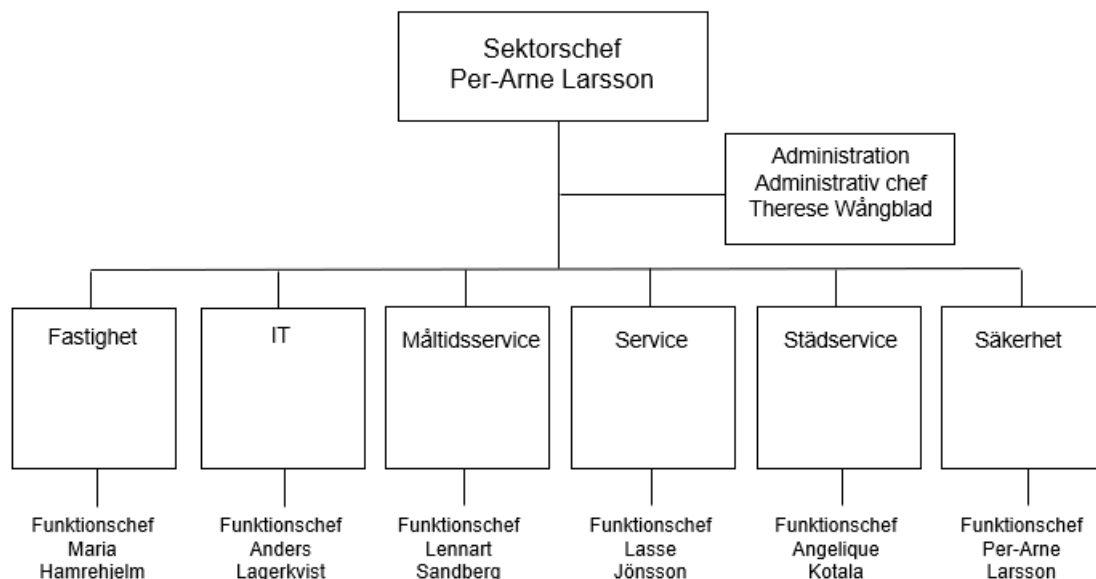
Färdtjänst visar ett positivt resultat om 1,1 mnkr vilket kan härledas till att antal resor sjunkit med anledning av den pågående pandemin. Verksamheten har även fått in 0,7 mnkr i obudgeterade intäkter från framförallt parkeringsövervakning och felparkeringsavgifter.

En del investeringsprojekt har blivit framskjutna och därav medfört lägre kapitaltjänstkostnader på 4,3 mnkr i jämförelse med budget.

4 Sektor för teknik och förvaltningsstöd

4.1.1 Sektorns organisation

4.1.2 Sektorchefen om 2021

Även detta år har präglats av pandemin och de utmaningar som den fört med sig. Trots det är bedömningen att i stort sett alla utvecklingsområden som planerats har påbörjats enligt plan och flera har även kunnat slutföras under året. De som återstår fortsätter sektorn att arbeta med under 2022. Bemötande, kostnadsmedvetenhet, digitalisering och miljöarbetet är prioriterade arbetsområden som sektorns funktioner arbetat med under året. Även i år klarade sektorn kraven för att vara miljödiplomerad vilket är ett kvitto på att sektorn arbetar systematiskt med sitt miljöarbete. Förväntade volymminskningar inom förskoleverksamheten har medfört att framförallt måltidsservice fått arbeta med att ta fram lösningar för att få en budget i balans för 2022.

4.1.3 Sammanfattning av verksamheternas uppföljning av grunduppdrag

Måltidsservice har varit den funktion inom sektorn som påverkats mest av pandemin. De har behövt ställa om och hitta alternativa lösningar för att säkerställa leverans av grunduppdraget.

Under året har sektorn tagit i drift tre nya byggnader; Fagerhultsskolan, gymnastik- och trampolinhallen i Mölnlycke samt Wallenstam Arena. Samtliga byggnader har projekterats i nära samverkan med de verksamheter som nyttjar lokalerna. Sektorn har fått positiv återkoppling av verksamheterna som upplever att de fått väl fungerande och ändamålsenliga lokaler. För att testa nya arbetssätt har städservice prövat att använda en städrobot i Wallenstam Arena.

En driftsäker IT-miljö har varit i fokus under året. IT-funktionen har fortsatt sitt arbete med att genomföra förändringar för att få en ännu mer säkrad IT-miljö. Dessutom har IT-funktionen, utifrån ett politiskt uppdrag, infört ett webbfiler som blockerar pornografiskt material.

För att säkerställa det långsiktiga underhållsbehovet på kommunens samtliga fastigheter har fastighetsfunktionen under året inventerat alla kommunala skolor. Inventeringen ligger sedan till grund för att ta fram långsiktiga underhållsplaner för respektive fastighet.

Säkerhetsfunktionen har arbetat med ansökningar om kamerabevakning på ett antal skolor samt ansökan om att få använda ordningsvakter i Mölnlycke och Landvetter centrum.

Den samlade bedömningen är att funktionerna har klarat sina grunduppdrag.

4.1.4 Politiska inriktningar och uppdrag

Inriktningar

Övergripande politiska inriktningar redovisas i den av kommunfullmäktige antagna strategiska planen för perioden 2019-2022. Sektorn ska kontinuerligt pröva möjligheten att verksamhet bedrivs av annan utförare än kommunen.

Sektorn ska erbjuda en effektiv intern service.

Kommunfullmäktiges mål och inriktningar för 2021

- All verksamhet ska bedrivas med hög kostnadseffektivitet
- Kommunens processer ska vara effektiva och klara hög service till rätt kostnad

Uppföljning

Den årliga kundundersökningen visar att sektorns funktioner över lag får höga betyg av de verksamheter som sektorn servar. Det ekonomiska resultatet för 2021 blev ett underskott på knappt 2 mnkr. Fastighetsfunktionen fick efter ett beslut i kommunfullmäktige tillåtelse att överskrida budgeten med 15 mnkr för att tidigarelägga insatser inom planerat underhåll. Måltidsservice har inte klarat att hålla sin budget på grund av minskade intäkter och ökade utgifter på grund av pandemin. Såväl IT-funktionen som städfunktionen gör överskott på 4 mnkr respektive knappt 2 mnkr. För IT-funktionens del beror det bland annat på att man effektiviserat IT-miljön och kunnat säga upp licens och supportavtal. Att servicefunktionerna är samlade i en och samma sektor har varit en fördel för att snabbt och samordnat svara upp på nya behov. Sammantaget görs bedömningen att sektorn levererar en effektiv service.

4.1.5 Ekonomi

Driftredovisning

Resultaträkning tkr	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Budget 2021
Taxor och avgifter	2	0	10	0
Hyror och arrenden	211 049	219 572	217 253	214 688
Bidrag	6 617	5 558	7 183	3 552
Fsg av verksamhet	224 910	227 495	223 350	215 816
Övriga intäkter	8 423	3 568	4 450	876
Summa intäkter	451 001	456 193	452 246	434 932
Lönekostnader m.m.	161 169	158 013	155 526	163 064
Köp av huvudverksamhet	73	52	206	0
Lokalkostnader	43 131	57 941	55 657	42 935
Avskrivning och internränta	109 393	118 357	117 780	112 676
Övriga kostnader	154 821	151 079	143 346	132 079
Summa kostnader	468 587	485 442	472 515	450 754
Nettokostnader	17 586	29 249	20 269	15 822
Nettobudget	15 822	22 926	22 030	
Avvikelse	-1 764	-6 323	1 761	

Drifttabell tkr	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Ledning	2 532	2 721	189	2 697
Fastighet	5 859	-305	-6 164	1 426
IT	-1 381	2 569	3 950	8 132
Måltidsservice	126	-1 393	-1 519	4 887
Service	5 930	6 699	769	7 567
Städservice	421	2 315	1 894	1 020
Säkerhet	4 099	3 216	-883	3 520
Nettokostnad	17 586	15 822	-1 764	29 249

Sektorns nettokostnad uppgår till 17,6 mnkr vilket motsvarar en negativ budgetavvikelse med 1,8 mnkr. Orsaken är främst att kommunfullmäktige har fattat beslut om att godkänna ett överskridande på 15 mnkr för underhållsåtgärder på fastigheter 2021. Överskridandet blev totalt sett 7,4 mnkr till följd av tidsförskjutningar.

Ledning redovisar ett överskott på knappt 0,2 mnkr vilket bland annat förklaras av lägre utbildningskostnader till följd av pandemin.

Underskottet inom fastighetsfunktionen på 6,2 mnkr beror främst på överskridandet av budgeten för planerat underhåll som beskrivits ovan. Ett antal underhållsarbeten inom ramen för det politiska beslutet kommer att pågå även under år 2022 vilket innebär att en stor del av överskridandet kommer att belasta det året också. En anlagd brand på Landvetterskolan i kombination med omfattande skadegörelse på kommunens fastigheter förklarar större delen av underskottet på 2,2 mnkr för det akuta underhållet. Samtidigt blev kapitalkostnaderna lägre än budgeterat till följd av lägre investeringsutgifter och försäljningen av en bostadsrätt genererade en reavinst på drygt 2 mnkr.

För IT-funktionen redovisas ett överskott på knappt 4,0 mnkr vilket i huvudsak beror på lägre kostnader för licenser och supportavtal. Detta är främst en följd av effektiviseringar i licensstrukturen vilket även påverkat kostnaderna för service- och supportavtal i positiv riktning. Kostnaderna för inköp av hårdvara har också blivit betydligt lägre än budgeterat då komponentbrist medfört att inköp skjutits på framtiden. Detta har även medfört lägre kapitalkostnader då även investeringarna påverkats av komponentbristen.

Måltidsservice redovisar en negativ budgetavvikelse med 1,5 mnkr. Avvikelsen kopplas i hög utsträckning till pandemin. Distansundervisningen på Hulebäcksgymnasiet under vårterminen har inneburit stora volymminskningar för måltidsservice. Detta har också påverkat råvarukostnaderna som blivit lägre än budgeterat, trots en prisökning med ca 8 procent under året. Samtidigt har insatser kopplade till pandemin inneburit tillkommande kostnader på 1,2 mnkr, exempelvis personalkostnader, extra matsalar, transporter och övriga anpassningar när det gäller mathanteringen.

Överskottet på knappt 0,8 mnkr inom servicefunktionen beror bland annat på arbete utöver ordinarie uppdrag med ett intäktsfinansierat projekt som innebär upprustning av Wendelsbergsparken. (Arbetet har inneburit mindre tid och därmed lägre kostnader för den fasta driften.) Avvikelsen förklaras också av högre intäkter än budgeterat för försäljning av kontaktcenters tjänster till kommunala bolag. Dessutom har telefonikostnaderna blivit lägre än budgeterat.

Utfallet för städservice innebär ett överskott på 1,9 mnkr vilket främst beror på lägre personalkostnader än budgeterat. Det förklaras bland annat av tjänstledigheter och att alla tjänster inte är tillsatta. Fler och utökade städuppdrag har också inneburit marginalintäkter utöver budget.

Säkerhetsfunktionen redovisar ett underskott på 0,9 mnkr vilket framför allt beror på kostnader för extrabevakning i syfte att motverka skadegörelse. Budgeten täcker inte heller kostnaderna för kamerabevakning på vissa av kommunens fastigheter fullt ut.

Sektorns intäkter är en procent lägre jämfört med år 2020. Orsaken är bland annat sänkta internhyror till följd av att kommunens internränta har sänkts från två procent till en procent. De lägre intäkterna beror också på att internfaktureringen till föreningsservice för kommunens fritidsanläggningar har minskat i omfattning då hyreskostnader för kommunens fritidsanläggningar bokförs direkt på föreningsservice utan att gå via service först.

Kostnaderna har minskat med tre procent i förhållande till föregående år. Även här påverkar den lägre internräntan i stor utsträckning samt den minskade omfattningen av internfakturering till föreningsservice som innebär att hyreskostnader bokförs direkt på föreningsservice.

Investeringsredovisning

Investeringstabell tkr	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Ledning	0	200	200	0
Fastighet	158 750	249 148	90 398	210 773
IT	2 089	4 930	2 841	4 140
Måltidsservice	429	1 420	991	180
Service	10 954	13 868	2 914	5 156
Städservice	778	750	-28	458
Säkerhet	946	0	-946	
Nettoutgift	173 946	270 316	96 370	220 707

Sektorns investeringsutgifter uppgår till 173,9 mnkr vilket innebär ett överskott på 96,4 mnkr, varav 90,4 mnkr avser fastighetsfunktionen. Avvikelsen förklaras bland annat av fördelaktig upphandling avseende nybyggnad av Fagerhultsskolan som blev 33,5 mnkr billigare än budgeterat.

Tidsförskjutningar är också en bidragande orsak till överskottet och omfattar bland annat ombyggnad av köket på Hulebäcksgymnasiet som inte kan genomföras samtidigt som det större nybyggnadsprojektet pågår på Idrottsvägen, Mölnlycke. Upprustning av gårdar m.m. vid Hulebäcksgymnasiet skjuts framåt i tiden då en geoteknisk undersökning måste genomföras för att säkerställa att marken klarar de planerade insatserna. Den planerade omklädningspaviljongen vid Mölnlycke idrottsplats har försenats på grund av överklagat bygglov. Tidsförskjutningar omfattar också utgifter för byte av ventilationen i den äldre delen av kommunhuset. Den planerade ombyggnationen av Hindås brandstation kommer att genomföras i mindre omfattning än budgeterat till följd av ändrade önskemål från Räddningstjänsten. Endast mindre utgifter för projektering har bokförts för det projektet. När det gäller utvecklingsprojektet på Råda säteri har en genomlysning av uppdraget pågått under en del av året vilket inneburit lägre utgifter än budgeterat.

För IT-funktionen redovisas ett överskott på 2,8 mnkr till följd av rådande komponentbrist samt att anslaget för kommunens televäxel inte har använts.

Överskottet på 2,9 mnkr inom servicefunktionen beror främst på fördelaktig upphandling gällande byte av konsgräsmatta vid Landvetter idrottsplats. Avvikelsen förklaras också av tidsförskjutningar när det gäller byte av belysning vid Landehof, inköp av inventarier till gymnastik- och trampolinhallen samt upprustning av spår och leder.

Måltidsservice redovisar ett överskott på 0,9 mnkr på grund av svårigheter att få tag på utrustning med anledning av pandemin.

Den ej budgeterade utgiften inom säkerhet på 0,9 mnkr avser trycksatt nödvatten enligt kommunstyrelsens beslut den 31 mars 2021 om att öka kommunens beredskapsförmåga. Detta projekt beräknas generera ytterligare utgifter på ca 0,6 mnkr år 2022.

4.2 Fastighet

4.2.1 Grunduppdrag och analys

Grunduppdrag

Fastighetsfunktionen ska kostnadseffektivt förvalta och underhålla Härryda kommuns fastigheter med miljöarbete i fokus. Funktionen ansvarar för upphandling, projektering, byggledning och kontroll vid

ny-, om- och tillbyggnad av kommunens fastigheter. Dessutom ansvarar funktionen för drift och underhåll av kommunens lokaler, intern och extern förhyrning av lokaler samt verksamhetsservice.

Informationstal

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Kostnad för ägda lokaler (kr/kvm)	847	915	945	884
Kostnad för hyrda lokaler (kr/kvm)	1 251	1 403	1 406	1 610
Nyttjandegrad av lokaler (%)	99,5	99,5	99,5	99,7
Total area, kvm (bruksarea)	214 989	215 834	213 419	225 873
Varav ägda lokaler, kvm (bruksarea)	191 720	191 720	189 205	204 259
Varav hyrda lokaler, kvm (bruksarea)	23 269	24 114	24 214	21 614
Energianvändning (kwh/kvm)	145	139	138	
Antal inkomna ärenden/år		5 657	9 079	10 171
Varav beställningar		248	734	282
Varav serviceanmälningar		5 409	8 345	9 889

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Andel åtgärdade ärenden (%)		91	92	92
Antal förvaltade kvm/heltidsanställd (kvm/person)				6 274
Förbrukning olja (kubik)	93	77	71	58

Uppföljning av grunduppdrag

Fastighetsfunktionen har under året avslutat tre stora nybyggnadsprojekt Fagerhultsskolan, Wallenstam arena samt gymnastik- och trampolinhallen i Mölnlycke fabriker, vilket resulterat i fler kvadratmeter att förvalta per anställd. Under året har fastighetsfunktionen haft stort fokus på fastighetsunderhållet av kommunens lokaler. Inventeringar av underhållsbehovet har genomförts på alla skolor och flera stora underhållsprojekt har genomförts på både skolor, förskolor, boenden och på Råda säteri. Funktionens personal har under hela året avhjälpt felanmälningar och åtgärdat beställningar från kommunens verksamheter. Antal beställningar har minskat något under året i förhållande till andra år vilket antas vara en effekt av pandemin. Under året har 92% av alla inkomna ärenden åtgärdats innan året är slut. Resterande 8% förväntas åtgärdas under januari 2022. Oljeförbrukningen har minskat efter att oljepannan på Djupedalsskolan togs bort under 2020. Ett projekt för att ta bort oljepannan på Härrydaskolan är påbörjat och kommer slutföras under våren 2022.

4.2.2 Politiska inriktningar och uppdrag

Inriktningar

Verksamheten ska sträva efter att optimera lokalanvändningen och att bygga klimatsmart. Vid nytillskott ska alternativ till eget ägande undersökas och outnyttjade lokaler ska erbjudas till alternativ utförare eller avyttras när det är lämpligt.

Uppföljning

Lokalanvändandet förändras årligen. Men inom kommunens eget fastighetsbestånd har alla lokaler använts under året med undantag från en del av Näckrosvägens stödboende. Lokalbehovet för kommunens verksamheter lyfts i lokalresursgruppen (LRP) och redovisas i lokalresursplanen. Alternativt ägande vid nybyggnation hanteras inom ramen för LRP-gruppens uppdrag. Vid ny-, till- och ombyggnad följs Boverkets byggregler för klimatsmarta och miljövänliga byggnader. Under året har solcellsanläggning tillskapats på taket till Fagerhultskolan. Dessutom har fastighetsfunktionen projekterat för att sätta upp solceller på Ekdalaskolans och Djupedalsskolans tak i samband med takutbyte. Vid nyproduktion väljs också klimatsmarta och energisparande system till fastigheterna.

4.2.3 Ekonomi

Fastighet	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	228 851	217 474	11 377	232 243
Kostnad	234 710	217 169	-17 541	233 669
Netto	5 859	-305	-6 164	1 426

Underskottet på 6,2 mnkr beror främst på högre kostnader för planerat underhåll. Detta beror på att kommunfullmäktige har fattat beslut om att godkänna ett överskridande på 15 mnkr för underhållsåtgärder på fastigheter. Flera av underhållsåtgärderna som initierats till följd av det politiska beslutet pågår och kommer att generera kostnader även under år 2022. Vidare har den anlagda branden på Landvetterskolan inneburit nettokostnader på 1,1 mnkr. Detta i kombination med omfattande skadegörelse har lett till ett underskott på 2,2 mnkr för det akuta underhållet. Energikostnaderna överskrider budget med ca 0,8 mnkr vilket framför allt beror på högre fjärrvärmepriser.

Inom funktionen redovisas också positiva budgetavvikelser. Exempelvis blev kapitalkostnaderna 2,2 mnkr lägre än budgeterat vilket är en följd av lägre investeringsutgifter. Dessutom har försäljningen av en bostadsrätt genererat en reavinst på drygt 2 mnkr. Ytterligare en försäljning av en bostadsrätt kommer att generera en reavinst även år 2022. Avvikelsen för kapitalkostnader bedöms vara av engångskaraktär även om de redan nu beräknas bli något lägre år 2022, till följd av lägre investeringsutgifter under året.

Inom fastighetsfunktionen redovisas också såväl högre intäkter som kostnader jämfört med budget. Detta beror främst på försäkringsersättning för branden på Landvetterskolan samt beställningsuppdrag från verksamheten som inte budgeteras.

Intäkterna är lägre jämfört med föregående år eftersom internhyrorna har räknats om till följd av sänkt internränta. Detta förklarar också varför kostnaderna endast har ökat marginellt i förhållande till 2020.

4.3 IT

4.3.1 Grunduppdrag och analys

Grunduppdrag

IT-funktionen ska med fokus på kvalitet upprätthålla och utveckla en kostnadseffektiv och driftsäker IT miljö. Inom uppdraget ingår ansvar för IT-säkerheten, driften och utvecklingen av kommunens infrastruktur, såsom nätverk och servermiljö. I uppdraget ingår att hantera databasservrar och verksamhetspecifika servrar samt diverse IT-tjänster och driften av kommunens telefonväxel. IT utför även systemförvaltning efter överenskommelse med respektive verksamhet samt bidrar till kommunens digitalisering. Dessutom ansvarar IT för att trafiken fungerar mot externa tjänster och Internet. Funktionen tillhandahåller digital arbetsplats. Servicedesk ger stöd och support till politiker och tjänstepersoner i kommunen.

Informationstal

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Antal ärenden i servicedesk	6 847	7 833	8 393	11 328
Antal samtal till servicedesk	13 230	12 988	13 363	10 753
Antal debiterbara anknytningar i växeln	1 339	1 341	1 334	1 390
Antal användare i administrativa nätverket	2 609	2 583	2 592	2 310
Antal datorer som IT-funktionen ansvarar för				1 219
Antal Iphone samt Ipad som IT-funktionen ansvarar för				1 816

Användare i administrativa nätverket: Administrativa användare för 2021 innebär inte att antalet användare i nätverket har minskat utan att dubletter identifierats i tidigare års sammanställningar.

Fram till 2020 redovisades antalet datorer, iPhones och Ipad i en bokslutspost. För 2020 var detta värde 2829 enheter. Därav att historik för 2018 - 2020 lämnats utan värde i bokslutet för 2021.

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Tillgång till nätverk i procent av total tid	99,4	99,4	99,6	99,8
Tillgång till internet i procent av total tid	99,4	99,4	99,6	99,8
Antal incidenter som påverkat leverans till kund (ärenden nivå 1)	139	102	93	88
Återkoppling av ärende anmält av skolan inom 4 timmar (ärenden nivå 2), procent			93	95
Löst ärende anmält av skolan inom 8 timmar (ärenden nivå 3), procent			85	83,7

Uppföljning av grunduppdrag

IT-funktionen har påbörjat genomförandet av strategiska och operativa möten tillsammans med förvaltningens sektorer. På strategiska möten medverkar även EDU och arbetet inriktar sig mot

digitalisering och långsiktiga strategiska IT-behov. På de operativa samverkansmöten stämmer IT-funktionen av att tjänster och support fungerar och att verksamheten får det stöd som de är i behov av.

Flera större infrastrukturella förändringar har genomförts under året. IT-funktionen har bland annat driftsatt en ny klientdistributionsplattform som förbättrar på vilket sätt applikationer och uppdateringar distribueras ut. Ett annat exempel på större genomförda projekt är installationen av nya verksamhetskritiska distributions-switchar i kommunens datahall.

IT-funktionen har även genomfört aktiviteter för att effektivisera arbetet och underhållet av IT-miljön. Som en fortsatt del i att effektivisera har IT genomfört en förstudie och workshop inför inköp av ett nytt IT-verksamhetssystem. Dessa förändringar är exempel på aktiviteter som genomförts för att skapa förutsättningar för en driftsäker och tillgänglig IT-miljö.

Under året har IT-funktionen även driftsatt Wallenstams arena och Fagerhultsskolan samt implementerat ett webbfilter för hela förvaltningen, några exempel på andra typer av uppdrag.

På grund av rådande pandemi har IT-funktionen till stor del genomfört sitt uppdrag på distans och det har till viss del påverkat IT-funktionens samlade leveranskapacitet då tillgången till IT-resurser och servicedesk varit något begränsad. Antalet samtal till servicedesk har minskat under året, troligtvis en effekt av pandemin. Den totala mängden ärenden har dock ökat.

4.3.2 Politiska inriktningar och uppdrag

Inriktningar

Verksamheten ska stödja en digitalisering som ger effektivisering och/eller uppnår högre medborgar-/näringslivsnytta.

Uppföljning

IT-funktionen har som mål att dialogen med verksamheterna genomförs enligt en samverkansmodell med både operativa och strategiska möten så att verksamheterna får rätt IT-förutsättningar samt att vi tillsammans skapar en grund för ett hållbart digitaliseringsarbete.

IT-funktionen medverkar även i andra möten, forum för digital utveckling, tillsammans med övriga sektorer/verksamheter, samordnat av enheten för digital utveckling. Det finns även en samverkansmodell mellan IT och EDU och som avspeglas i vårt gemensamma arbete.

En förutsättning för att stötta förvaltningen i digitaliseringsarbetet är att IT-funktionen tillhandahåller en stabil och tillgänglig IT-plattform som uppfyller kommunens behov och krav. Under året har det genomförts flera stora förändringar och arbetet fortgår och sker löpande.

4.3.3 Ekonomi

IT	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	37 935	37 148	787	32 735
Kostnad	36 553	39 717	3 164	40 868
Netto	-1 382	2 569	3 951	8 133

Överskottet på knappt 4,0 mnkr beror i huvudsak på ca 2,0 mnkr i lägre kostnader för licenser och supportavtal. Detta är främst en följd av effektiviseringar i licensstrukturen vilket även påverkat

kostnaderna för service- och supportavtal i positiv riktning. Givet rådande volymer och priser bedöms dessa kostnader vara på en liknande nivå år 2022.

Kostnaderna för inköp av hårdvara har blivit ca 0,9 mnkr lägre än budgeterat till följd av komponentbrist. Komponentbristen har medfört att inköp skjutits på framtiden. Detta har även medfört lägre kapitalkostnader då investeringarna påverkats av komponentbristen. När tillgången ökar finns ett större behov än budgeterat av att köpa in ny hårdvara.

Volymökningar inom förvaltningen har också inneburit högre intäkter än budgeterat.

Årets utfall skiljer sig mot förra året, kostnaderna har minskat och intäkter har ökat. Internpriserna för IT har räknats om för att täcka personalkostnaderna och stigande kostnader för Microsoftlicenser, vilket innebär högre intäkter. De lägre kostnaderna jämfört med 2020 beror främst på lägre kostnader för licenser totalt sett, supportavtal samt inköp av hårdvara.

4.4 Måltidsservice

4.4.1 Grunduppdrag och analys

Grunduppdrag

Måltidsservice ska tillgodose förvaltningens efterfrågan på måltider. Det sker i tillagnings-, mottagnings- och serveringskök. Funktionen arbetar också aktivt för att minska sin miljöpåverkan och matsvinnet på förskolor, skolor och äldreboenden. Maten som serveras till barn, elever och äldre ska säkerställa goda matvanor och anpassas efter varje åldersgrupps behov.

Informationstal

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Råvarukostnad per matgäst och år	2 550	2 464	2 338	2 581
Antal matgäster				8 700

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Matsvinn (kg/person/år)	13	13	15	15
Andel livsmedel som främjar biologisk mångfald	32	33	30	29
Andel svenskproducerade livsmedel	95	95	95	95

Uppföljning av grunduppdrag

Under året har måltidsservice fått anpassa stor del av sin verksamhet utifrån pågående pandemi. Det har skapats tillfälliga matsalslösningar på Rävlandaskolan och Landvetterskolan och utkörning av mat utifrån behov på skolor och äldreomsorg. Funktionen har gjort det möjligt för elever som haft distansundervisning att kunna hämta portionsförpackad lunch från skolrestaurangen.

Arbetet med matsvinn har pågått enligt plan under 2021, trots pandemin. Matsvinnet har ökat till följd av tillfälliga matsalar och olika serveringslösningar ute på enheterna. Detta genererar mer matsvinn då antalet serveringsställen utökats.

Vad gäller arbetet med engångsmaterial har måltidsservice under 2021 tagit fram en plan för hur dessa artiklar ska fasas ut och hur man ska anpassa sig utifrån den nya lagstiftning som gäller från 1 januari 2022. Planen tydliggör vad engångsmaterial får användas till och vilken typ av engångsmaterial som får köpas in utifrån den nya lagstiftningen. Dessutom har en översyn av befintligt engångsmaterial genomförts under 2021.

Ytterligare utvecklingsarbete som pågått under året är arbetet med att förbättra de fem mottagningsköken i Mölnlycke. Mottagningsköken ska utöka möjligheten att laga mer mat på plats. Under året har arbetet främst fokuserat på att ge köken anpassad utrustning samt att utbilda personalen.

4.4.2 Politiska inriktningar och uppdrag

Inriktningar

Transportpåverkan avseende råvaror ska minska.
Matsvinnet ska minska.

Uppföljning

Måltidsservice har under året ökat sina transporter eftersom man, på grund av pandemin, behövt transportera färdiglagad mat till tillfälliga matsalar i Rävlanda (föreningsgården) och i Mölnlycke (Tellus). Transport för mejeriprodukter har dock förändrats under året och kommer framgent att vara samordnade och på så sätt generera färre transporter.

Arbetet med matsvinn har pågått enligt plan under 2021, trots pandemin. Det har dock inte varit möjligt att vara ute i köken och arbeta aktivt med personalen så som planerat. Mätningar har genomförts men dessa siffror blir inget bra jämförande underlag då måltidsservice under 2021 fått göra många anpassningar i sin servering vilket bland annat inneburit att allt matavfallet inte slängts på samma ställe. Detta beror på att många tillfälliga serveringslokaler använts och där har matavfallet slängts "på plats" i dessa lokaler och inte i köket där avfallet mäts. De tillfälliga serveringslösningarna med lokaler, upphämtning av mat och osäkra underlag för antal matgäster har också bidragit till att det varit svårt att minska matsvinnet. De nya omständigheterna utifrån pandemin har till viss del stoppat upp planerat utvecklingsarbete men personalen i köken har ändå fortsatt att göra anpassningar utifrån vad som varit möjligt.

4.4.3 Ekonomi

Måltidsservice	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	98 881	100 647	-1 766	94 498
Kostnad	99 007	99 254	247	99 385
Netto	126	-1 393	-1 519	4 887

Måltidsservice redovisar en negativ budgetavvikelse med 1,5 mnkr. Avvikelsen kopplas i hög utsträckning till pandemin. Både i form av minskade intäkter och ökade kostnader.

Distansundervisningen på Hulebäcksgymnasiet under vårterminen har inneburit stora volymminskningar. Detta har också påverkat livsmedelskostnaderna som blivit lägre än budgeterat, trots en prisökning med ca 8 procent under året.

Insatser kopplade till pandemin har inneburit tillkommande kostnader på 1,2 mnkr, exempelvis för personal, extra matsalar, transporter och övriga anpassningar när det gäller mathanteringen. Färre förskolebarn har också gett upphov till lägre intäkter vilket är en trend som beräknas fortgå.

Intäkterna är högre än föregående år vilket är en följd av uppräknade internpriser, bland annat i syfte

att spegla verkliga lönekostnader. Kostnaderna har däremot minskat jämfört med år 2020 vilket framför allt beror på sänkta kökshyror till följd av sänkt internränta.

4.5 Service

4.5.1 Grunduppdrag och analys

Grunduppdrag

Servicefunktionen ger service utifrån områdena fordon, mark och anläggning, budget- och skuldrådgivning, kontaktcenter samt kontorsservice. Fordonscentralen ansvarar för inköp, drift och underhåll av bilar i kommunal verksamhet. Mark och anläggningar ansvarar för drift och underhåll av kommunala idrottsplatser, konstgräsplaner, badplatser, lekplatser, näridrottsplatser och motionsspår. Enheten ansvarar också för utförandet av parkskötsel, gatuhållning och snöröjning. Kontorsservice ansvarar för förvaltningens post och ger service med vaktmästartjänster till medarbetarna i kommunhusen. Kontaktcenter ska vara en väg in för kommuninvånarnas kontakt till kommunen inom alla verksamhetsområden och ska vara den drivande kraften i att utveckla kommunens kundservice, både digitalt och personligt.

Informationstal

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Antal ärenden till kontaktcenter	26 939	25 895	24 310	23 465
Antal bilar		158	155	154
Antal idrottsanläggningar (idrottshallar, gymnastikhallar, idrottsplatser, elljusspår, ishall)			90	93
Antal badplatser som sköts av kommunen	6	6	6	6
Antal km väg där kommunen ansvarar för vinterväghållning - gång- och cykelväg			80	82
Antal km väg där kommunen ansvarar för vinterväghållning - bilväg			115	115

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Tillgänglighet - andel samtal som kommer fram till kontaktcenter	91	94	95	97
Andel direktlösta ärenden i kontaktcenter (%)	72	70	72	
Andel mottagna samtal inom 60 sekunder (%)	79	78	80	88
Förbrukning gummigranulat (kg)	25 580	19 240	12 980	1 500
Andel miljöbilar (%)	70,5	73,6	73,5	70,5

Kvalitetsindikatorn "Andel direktlösta ärenden i kontaktcenter (%)" utgår från 2021 utifrån kontaktcenters nya uppdrag.

Uppföljning av grunduppdrag

Organisationsförändringen på kontaktcenter med övergång från specialister till generalister har gått enligt plan och enheten är nu första vägen in till samtliga sektorer. Det utökade uppdraget med fokus på service och digitalisering har påbörjats. En del i detta är att i samarbete med alla sektorer förbättra både digitala tjänster och informationen på kommunens webbplats.

Andelen miljöbilar har sjunkit något på grund av att biogasstationen i Mölnlycke tagits bort. Ett antal biogasdrivna bilar har behövt fasas ut, vilket påverkat andelen miljöbilar negativt.

Kontorsservice har utökat sin transportservice under året för att hjälpa sektorerna att hantera pandemin. Transporterna har främst gällt skyddsutrustning och tester.

Mark och anläggningar har minskat behovet av gummigranulat på konstgräsplanerna tack vare ändrad vinterhållning av planerna. Enheten har även till stor del färdigställt nytt motionsspår och discgolfbana i Wendelsberg samt genomfört en omläggning av konstgräs på Landvetter IP.

4.5.2 Politiska inriktningar och uppdrag

Inriktningar

Verksamheten skall bidra till kommunens ambition att vara en serviceorganisation för medborgare och näringsliv.

Uppföljning

Kontaktcenter har med den nya organisationen och inriktningen bidragit till förbättrad service för invånare och företag genom utveckling av e-tjänster kopplat till "Mina sidor" på harryda.se. Tillsammans med förvaltningens sektorer har kontaktcenter påbörjat en systematisk utveckling med fokus på mer digitala tjänster och ökad tillgänglighet.

4.5.3 Ekonomi

Service	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	48 637	44 285	4 352	61 902
Kostnad	54 567	50 984	-3 583	69 469
Netto	5 930	6 699	769	7 567

Överskottet på knappt 0,8 mnkr beror bland annat på arbete utöver ordinarie uppdrag med ett intäktsfinansierat projekt som innebär upprustning av Wendelsbergsparken. (Arbetet har inneburit mindre tid och därmed lägre kostnader för den fasta driften.) Avvikelsen förklaras också av högre intäkter än budgeterat för försäljning av kontaktcenters tjänster till kommunala bolag. Dessutom har telefonikostnaderna blivit lägre än budgeterat. Ett mindre överskott redovisas också för fordonscentralen, främst till följd av fortsatt lågt ränteläge. Avvikelserna bedöms i huvudsak vara av engångskaraktär.

Såväl intäkter som kostnader är betydligt lägre än år 2020. Detta är en följd av att hyreskostnader för fritidsanläggningar numera bokförs direkt på föreningsservice inom sektorn för utbildning, kultur och fritid. Föregående år belastade dessa kostnader samt motsvarande intäkter servicefunktionen.

4.6 Städservice

4.6.1 Grunduppdrag och analys

Grunduppdrag

Städservice tillhandahåller kvalitetssäkrade och kostnadseffektiva städtjänster åt kommunens verksamheter. Funktionen utför daglig städning, golvvård, flyttstädning, byggstädning, fönsterputs och extra beställningar.

Informationstal

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Städyta (kvm)	143 064	145 823	145 614	157 095
Antal städobjekt	110	118	117	121

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Avverkningsgrad (kvm/person/timme)	238	256	255	258
Andel godkända kvalitetsmätningar (%)		79	81	92

Uppföljning av grunduppdrag

Trots rådande pandemin har städservice kunnat genomföra den dagliga städningen, storstädning och fönsterputs enligt plan, bl. a. tack vare en låg sjukfrånvaro.

Under året har ett verksamhetssystem implementerats och byggts upp för att kunna beräkna städyta och arbetstid på ett effektivt sätt. Systemet innehåller även en modul för kvalitetsmätningar enligt nordisk standard, Insta 800.

En städrobot har köpts in. Roboten används i den dagliga städningen på Wallenstam Arena.

Nya regler från Arbetsmiljöverket har inneburit att städservice har behövt genomföra en riskbedömning för att identifiera arbetsuppgifter som kan klassas som handintensivt arbete. Riskbedömningen har genomförts under året. Den påvisade dock inga moment som faller inom klassificeringen.

Som ett led i funktionens förbättringsarbete att utföra kvalitetssäkrade städtjänster har pärmar tagits fram för vikarier med relevant information och städinstruktioner. Städservice har också tagit fram rutin för periodisk städning.

4.6.2 Ekonomi

Städservice	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	35 340	34 028	1 312	33 461
Kostnad	35 760	36 343	583	34 481
Netto	420	2 315	1 895	1 020

Städservice redovisar en positiv budgetavvikelse med 1,9 mnkr vilket främst beror på lägre personalkostnader än budgeterat. Detta förklaras av tjänstledigheter och att alla tjänster inte är tillsatta. Det har också varit svårt att rekrytera vikarier under året vilket inneburit att befintlig personal fått täcka upp. Fler och utökade städuppdrag har också genererat marginalintäkter utöver budget. Dessutom har kostnaderna för utbildning varit betydligt lägre än budgeterat, främst med anledning av pandemin.

Avvikelsena bedöms till viss del vara av engångskaraktär men marginalintäkter till följd av utökade städuppdrag beräknas uppstå även nästföljande år. Omsättningsökningen jämfört med föregående år är framför allt en följd av tillkommande objekt, exempelvis Fagerhultsskolan och Wallenstam Arena.

4.7 Säkerhet

4.7.1 Grunduppdrag och analys

Grunduppdrag

Säkerhetsfunktionen samordnar och utvecklar förvaltningens arbete inom säkerhets- och informations säkerhetsområdet. Funktionen ansvarar för att förvaltningen utbildar och övar krisorganisationen vid samhällsstörningar, utvecklar förvaltningens förmåga inom området civilt försvar samt arbetet med säkerhetsskydd.

Informationstal

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Antal utbildningar/övningar för hela eller delar av krisorganisationen	5	8	5	5
Antal objekt med kamerabevakning	4	6	7	0

Från 2021 redovisas endast kameror för identifiering. Tidigare år har kameror som registrerar rörelser inom ett fördefinierat område redovisats.

Kvalitetsindikatorer

	Bokslut 2018	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Bokslut 2021
Placering "trygg och säker kommun" (öppna jämförelser)	23	22	17	20
Upplevd trygghet hos kommuninvånarna (enligt SCB:s medborgarundersökning)	58	58	59	59
Kostnad för skadegörelse på kommunens fastigheter, tkr	923	1 352	4 590	6 855

Kostnaden för skadegörelse är brutto, dvs. ersättningar från försäkringsbolag är ej inräknade.

Uppföljning av grunduppdrag

Den anlagda branden på Landvetterskolan samt ökad skadegörelse på några skolor utgör en negativ trend. För att minska skadegörelsen har säkerhetsfunktionen vid flera tillfällen förstärkt bevakningen av de kommunala fastigheterna med hjälp av väktare. Samverkan med polis har skett löpande och i något fall har polisen kunnat gripa misstänkta gärningsmän. En annan trend som ökar är efterfrågan från vissa verksamheter i förvaltningen om stöd från säkerhetsfunktionen vad gäller området internt skydd. Det vill säga hjälp och stöd att hantera situationer som uppfattas som hotfulla.

Förvaltningens krisledningsgrupp har utöver pandemin även varit aktiverad i samband med översvämning i anslutning till vattenverket i Rävlanda samt branden på Landvetterskolan. Utvärderingar som gjordes efter att respektive händelse avslutats visade på att krishanteringen överlag fungerade väl men att det finns vissa förbättringsområden, ex. informationsspridning. Krisledningens agerande under pandemin kommer att utvärderas av Kommunforskning i väst under 2022. Inom området civilt försvar har säkerhetsfunktionen skaffat förmåga och fått tillgång till utrustning för att kommunicera digitalt med kryptoutrustning. Inom säkerhetsskyddet har en säkerhetsskyddsanalys genomförts och beslut fattats om vilka befattningar i förvaltningen som är säkerhetsklassade. Säkerhetsklassning av berörd personal är påbörjad.

4.7.2 Politiska inriktningar och uppdrag

Inriktningar

Verksamheten ska arbeta för att öka tryggheten för medborgarna, bland annat genom trygga miljöer i alla delar av kommunen.

Uppföljning

Utöver det som nämns nedan har säkerhetsfunktionen regelbunden samverkan med polisen där polisen uppmärksammas på platser och företeelser som kräver polisiära insatser. Säkerhetsfunktionen deltar även i SSPF arbetet (samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid) som syftar till att fånga upp ungdomar som är riskzonen för bland annat kriminalitet. Ett annat viktigt verktyg som bidrar till trygghet i kommunens olika delar är områdesbevakningen som i första hand är till för att rondera vid kommunens fastigheter nattetid. Säkerhetsfunktionen har vid flera tillfällen under året styrt om väktarinsatserna så de används där behovet är störst.

Kommunstyrelsens mål och inriktningar för 2021

- En plan för att öka kommunens beredskapsförmåga ska finnas
- Tryggheten i kommunen ska öka

Uppföljning

Arbetet med att genomföra den plan som kommunstyrelsen beslutat om för att öka kommunens beredskapsförmåga pågår. Utrustning för att kunna försäkra kommunens särskilda boende för äldre med trycksatt nödvatten är upphandlad och levererad. Projektering av reservkraftverk till Björkelid samt Djupedalsskolan är genomförda men upphandlingen av genomförandet kommer att göras om under våren 2022 på grund av bristfällig konkurrens och högt offererat pris. Under krisberedskapsveckan lanserades för första gången kommunens trygghetspunkter som kommer att finnas på utvalda skolor i kommunens tätorter.

En del i den plan som kommunstyrelsen beslutat om för att öka tryggheten i kommunen ska utökad kamerabevakning och ordningsvakter prioriteras. Säkerhetsfunktionen har ansökt hos Integritetsskyddsmyndigheten om kamerabevakning av fem skolors fasader. Beslut väntas under första kvartalet 2022. Ansökan om få använda ordningsvakter i centrala delar av Mölnlycke respektive Landvetter har lämnats till polismyndighetens rättsenhet. Beslut väntas i början på 2022.

4.7.3 Ekonomi

Säkerhet	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse 2021	Bokslut 2020
Intäkt	1 357	1 350	7	1 337
Kostnad	5 456	4 566	-890	4 857
Netto	4 099	3 216	-883	3 520

Säkerhetsfunktionen redovisar ett underskott på 0,9 mnkr vilket framför allt beror på kostnader för extrabevakning i syfte att förebygga och motverka skadegörelse. Budgeten täcker inte heller kostnaderna för kamerabevakning på vissa av kommunens fastigheter fullt ut.

De högre kostnaderna jämfört med år 2020 förklaras främst av stigande kostnader för bevakning som ökat i omfattning.

Bedömningen är att dessa avvikelser är av engångskaraktär. 2022 års budget för funktionen är utökad med extra resurser, bland annat i syfte att öka tryggheten i kommunen.

Investeringsredovisning 2021

Bilaga 1

kr

Sektor	Projekt	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Samhällsbyggnad	IR30 Konstruktioner	1 784 933	2 000 000	215 067
	IR36 Mölnlyckemotet kollektivtrafik	0	7 940 000	7 940 000
	IR39 Trafikmiljöåtgärder	2 342 767	4 000 000	1 657 233
	IR46 Kollektivtrafikåtgärder	725 611	500 000	-225 611
	IR51 Wendelsv Gärdesområdet GC-väg	2 677 249	8 543 000	5 865 751
	IR60 Backa östra Landvetter	2 234	1 000 000	997 766
	IR65 Mölnlycke fabrik utanför plan	488 226	12 494 000	12 005 774
	IR75 ME dagvattenpark	7 277 487	20 000 000	12 722 513
	IR79 ME Musikvägen GC-bana	107 137	6 760 000	6 652 864
	IR81 Trafiksäkra cykel- o skolvägar	0	1 300 000	1 300 000
	IR82 Elektr. info-skyltar infart HK	7 525	0	-7 525
	IR83 Mölnlycke fabrik inom plan	5 680 381	27 945 000	22 264 619
	IR87 Hällingsjö Rävlanda GC-bana	423 774	8 750 000	8 326 226
	IR90 Reinv. underhåll verksam. gata	5 946 613	6 000 000	53 387
	IR94 Bro Konstruktionsvägen	40 001	1 000 000	959 999
	IR99 Etableringsskötsel	0	141 000	141 000
	IT10 Sportvägen (EU71)	6 368 619	0	-6 368 619
	IT21 Konstnärlig utsmyckning SHB	574 335	574 000	-335
	IT60 Västra Björrodvägen (EU)	7 086 003	0	-7 086 003
	IU06 GIS, M&B nytt	300 000	0	-300 000
	IU07 Ärendehantering system miljö	0	500 000	500 000
	IU08 Ärendehantering bygglov	0	500 000	500 000
	IU96 Allmän Markreserv	0	1 000 000	1 000 000
	IV01 Inv Verk	117 257	0	-117 257
	IV02 Inv befintliga ledningar	13 982	0	-13 982
	IV03 Inv nya ledningar	-140 401	0	140 401
	IZ13 Inköp kärl	9 162	0	-9 162
	S:a SHB		41 832 893	110 947 000

Investeringsredovisning 2021

Bilaga 1

kr

Sektor	Projekt	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse
	IB02 Infrastruktur	2 089 258	4 630 000	2 540 742
	IB04 Televäxel kommunhuset	0	300 000	300 000
	IC01 Kontorsinventarier Tof	0	100 000	100 000
	IC02 Inventarier husansvarig	0	100 000	100 000
	IC03 Städmaskiner Wallenstam Arena	440 000	400 000	-40 000
	IC04 Städmaskiner Fagerhultsskolan	45 400	50 000	4 600
	IC05 Städmaskiner	292 562	300 000	7 439
	IC07 Inventarier Måltidsservice	20 900	820 000	799 100
	IC10 Maskiner/redskap fastighet	311 720	593 000	281 280
	IC11 Konstnärlig utsmyckning Tof	677 788	678 000	212
	IC12 Råda säteri, mur m.m.	21 080	500 000	478 920
	IC16 Byte fettavskiljare	1 160 613	1 130 000	-30 613
	IC17 Hulebäcksgymn uppr gårdar mm	486 551	6 916 000	6 429 450
	IC18 Hulebäcksgymn omb kök	372 979	11 314 000	10 941 021
	IC20 Komponentutbyten fastighet	8 686 855	8 000 000	-686 855
	IC22 Säkerhetslarm/brandlarm	898 079	2 092 000	1 193 921
	IC23 Fagerhultsskolan nybyggnad	33 452 308	66 998 000	33 545 692
	IC25 Djupedalskolan renov. omkl.rum	9 307	0	-9 307
	IC30 Lvr.skolan omb fasader matsal	194 708	200 000	5 292
	IC31 Pixbo fsk renovering tak	1 205 955	1 000 000	-205 955
	IC41 Fsk Mke 6 avd	0	100 000	100 000
	IC42 Om/tillb Hindås brandstation	34 416	3 500 000	3 465 585
	IC43 Djupedalskolan yttertak	8 978	500 000	491 022
	IC44 Byte till LED-belysning	282 262	500 000	217 738
	IC45 Säkerhetsanl gymn o tramp.hall	943 740	1 500 000	556 260
	IC46 Garantiåtg. gymn o tramp.hall	0	100 000	100 000
	IC47 Stämpelskatt gymn o tramp.hall	0	1 000 000	1 000 000
	IC60 Lokalanpassningar	110 072	2 000 000	1 889 928
	IC65 Upprustning gårdar skolor/fsk	1 873 541	1 615 000	-258 541
	IC66 Upprustning utemiljö	832 808	950 000	117 192
	IC67 Ombyggnad kök	860 541	2 500 000	1 639 459
	IC68 Lokalanpassningar förskola	20 813	700 000	679 187
	IC69 Lokalanpassningar grundskola	97 485	682 000	584 515
	IC71 Utveckling Råda säteri	1 564 888	4 309 000	2 744 112
	IC73 Hindås idr.hall förråd tillb	357 583	700 000	342 418
	IC78 Kommunhuset, ventilation	214 877	3 875 000	3 660 123
	IC81 Gymnastik- och trampolinhall	65 000 000	65 000 000	0
	IC82 Wallenstam Arena	36 003 895	39 114 000	3 110 105
	IC85 Garantiarbeten	222 482	1 200 000	977 518
	IC89 Ishall Landvetter nybyggnad	55 590	1 563 000	1 507 410
	IC90 Upprustning värme- & vent.anl	1 509 122	1 639 000	129 878
	IC91 Omkl.rum Mölnlycke IP	21 800	12 513 000	12 491 200
	IC94 Solceller Ekdalaskolan	7 085	0	-7 085

Teknik och förvaltningsstöd

Investeringsredovisning 2021

Bilaga 1

kr

Sektor	Projekt	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse
	IC95 Energiomställning	972 855	4 267 000	3 294 145
	IC96 Trycksatt nödvatten	946 351	0	-946 351
	IC97 Installation reservkraftverk	276 157	0	-276 157
	IC98 Måltidsinvent Fagerhultsskolan	408 440	600 000	191 560
	IF01 Övriga inventarier	86 297	100 000	13 703
	IF04 Inköp traktorer med utr.	137 240	150 000	12 760
	IF21 Utrustning lekutrymmen	68 504	70 000	1 496
	IF33 Näridrottsplats	75 000	82 000	7 000
	IF45 Uppr. ridstigar, spår & leder	89 762	366 000	276 238
	IF52 Inventarier Wallenstam Arena	2 446 312	2 500 000	53 688
	IF53 Byte konstgräs Lvr IP nedre	5 649 296	7 000 000	1 350 704
	IF56 Ny belysning Landehof	1 999 115	3 000 000	1 000 885
	IF57 Invent Gymn-och tramp.hall	402 802	500 000	97 198
S:a TOF		173 946 169	270 316 000	96 369 831
Kom mun- ledn	IA01 Konstnärlig utsmyckning	0	2 878 000	2 878 000
	IA90 E-arkiv	0	79 000	79 000
S:a KLS		0	2 957 000	2 957 000
Summa Kommunstyrelsen		215 779 062	384 220 000	168 440 938

Exploateringsredovisning 2021

Sektorn för samhällsbyggnad

Bilaga 2

Ans lag	Projekt	Status 1)	Budget 2021			Utfall 2021			Avvik Netto	UB		Resultatförs 2021	
			Ink.	Utg.	Netto	Ink.	Utg.	Netto		Ink.	Utg.	Ink.	Utg.
Verksamhetsmark	EU30 Airport City	P	0	1 800	1 800	0	7 964	7 964	-6 164	0	10 946		
	EU07 Ishall & Travepark Assmundst.	P			0	0	64	64	-64	0	64		
	EU20 Björred Expl.	S	-7 500	8 100	600	-9 397	3 919	-5 478	6 078	-27 295	10 189	-26 402	2 210
	EU31 Bårhults Företagspark	D	-44 200	200	-44 000	-23 372	4 825	-18 547	-25 453	-87 440	57 127	-87 440	36 606
	EU78 Detaljplan Skola Djupedalsäng	P	0	1 600	1 600	0	926	926	674	0	2 375		
	EU81 Företagsparken III	P	0	1 400	1 400	0	68	68	1 332	0	68		
	EU04 Hindås Industriområde	P	0	1 600	1 600	-62	7 355	7 293	-5 693	-63	10 459		
	EU67 Mölnlyckemotet	P	0	1 400	1 400	0	1 002	1 002	398	0	4 183		
Summa			-51 700	16 100	-35 600	-32 831	26 124	-6 706	-28 894	-114 798	95 411	-113 841	38 816
Mark för bostäder	EU75 Bh, Björred Alberts Väg	D	-100	100	0	-1 485	1 646	161	-161	-1 485	1 646	-1 485	1 643
	EU73 Bh, Säteriet (Förbo)	D	-100	100	0	-379	360	-19	19	-379	360	-379	360
	EU74 Bh, Wendelstrand (Bråta)	D	-300	300	0	-310	449	139	-139	-310	449	-310	449
	EU79 Bh, Växthusen	D			0	0	49	49	-49	0	49	0	49
	EU35 Bocköhalvön	P	0	1 000	1 000	0	1 213	1 213	-213	0	1 281		
	EU76 Enebacken II	P	0	1 600	1 600	0	923	923	677	0	6 664		
	EU71 Hindås Skola	S	-13 200	4 000	-9 200	-9 992	567	-9 426	226	-13 029	13 178	-11 678	5 458
	EU65 Idrottsgatan Mölnlycke	P	-60 300	16 800	-43 500	-6 975	14 130	7 155	-50 655	-67 481	25 470		
	EU27 Landvetter Centrum	P	-3 400	2 000	-1 400	-22 306	2 881	-19 425	18 025	-36 025	17 113		
	EU70 Landvetter Södra	P	-2 700	32 900	30 200	-2 448	31 965	29 517	683	-9 796	135 168		
	EU26 Landvetters Backa	P	-31 800	200	-31 600	-23 907	1 936	-21 971	-9 629	-79 751	60 186		
	EU42 Solåsen Hindås	P			0	0	13	13	-13	-14	1 467		
	EU82 Bostäder Kindbogården 1:60	P			0	0	2	2	-2	0	2		
	EU85 Strukturplan Mölnlycke Centrum	P			0	-73	747	674	-674	-73	753		
	EU72 Säteriet, Särskilt Boende	P	-1 000	800	-200	0	4	4	-204	-9 423	1 085		
	EU77 Valborgs Kulle	P	0	900	900	0	1 208	1 208	-308	0	2 493		
EU99 Slutredovisade områden	D			0	-3 497	918	-2 579	2 579	-3 497	918	-3 540	0	
Summa			-112 900	60 700	-52 200	-71 372	59 009	-12 362	-39 838	-221 262	268 282	-17 391	7 959
Summa brutto			-164 600	76 800	-87 800	-104 202	85 134	-19 069	-68 731	-336 060	363 693	-131 232	46 775
Summa netto				-87 800			-19 069		-68 731	27 634		-84 458	

Kommunstyrelsen

kr

Sektor	Anslag	Utfall 2021	Budget 2021	Avvikelse
Samhälls- byggnad	Ledning	10 528 339	12 069 000	1 540 661
	Miljö- och hälsoskydd	5 104 181	4 396 000	-708 181
	Trafik	66 185 287	65 812 000	-373 287
	Mark och exploatering	4 790 293	5 451 000	660 707
	Plan och bygglov	-1 728 255	-4 047 000	-2 318 745
Summa Samhällsbyggnad		84 879 844	83 681 000	-1 198 844
Teknik- och förv. stöd	Ledning	2 532 354	2 721 000	188 646
	Service	5 929 741	6 699 000	769 259
	Fastighet	5 858 776	-305 000	-6 163 776
	Städservice	420 589	2 315 000	1 894 411
	Måltidsservice	126 266	-1 393 000	-1 519 266
	IT	-1 381 146	2 569 000	3 950 146
	Säkerhet	4 099 087	3 216 000	-883 087
Summa Teknik och förvaltningsstöd		17 585 665	15 822 000	-1 763 665
Kommunl. och stödf	Kommunledning	39 708 149	41 940 000	2 231 851
	Ekonomi och upphandlingsfunktion	19 984 880	18 327 000	-1 657 880
	Personalfunktionen	28 967 547	29 418 000	450 453
	Utvecklingsfunktion	30 895 760	34 011 000	3 115 240
Summa Kommunledning och stödfunktioner		119 556 336	123 696 000	4 139 664
Exploatering		-84 458 000	0	84 458 000
Summa Kommunstyrelsen		137 563 845	223 199 000	85 635 155